

När "Kriget" kom till byn

Den 15 september 1939 utlystes allmän mobilisering i Sverige.

Regementet I12 hemmahörande i Eksjö, Småland blev satta i en andra försvarslinje österut, efter nedre delen av Råne älv, Så i januari 1940 "invaderades" Råne, Böle, Prästholm, Melderstein, Orrbyn, Niemiholm, och Niemisel av en massa smålänningar samt deras dragdjur (hästar). Inkvartering skedde så gott det gick i alla slags byggnader.

Det blev en kall vinter, och soldaterna var inte vana vid dessa förhållanden.

I mitten av april förflyttades regementet söderut.

Denna tid blev för många i byarna en väldigt händelserik och ovanlig tid.

Kerstin Forsbergs beskrivning av I12:s beredskap i bygden.
Liten historik om när mobiliseringen kom till Rånedalen,

skrivna av Kerstin Forsberg.

Den 15 september utlystes allmän mobilisering i Sverige. Många män från våra trakter samlades på järnvägsstationerna i Avafors och Niemisel. Ögonvittnen berättar om stora starka karlar som grät öppet över att tvingas lämna sina familjer och gå ett okänt öde tillmötes. Inte veta när man skulle få komma hem igen och oron över att kriget skulle nå Sverige.

Sveriges utrikesminister Richard Sandler åkte runt i Sverige för att värva frivilliga till Finland, han kom också till kyrkan i Råneå.

I Januari 1940 förlades ett regemente bredskapsoldater (I12 på ca: 1300 man + hästar), från Eksjö Småland, i byarna Böle, Prästholm och Orrbyn. Omstörtande händelser tilldrog sig runt om i Norrbotten och naturligtvis i Råneå och närliggande byar. Byar som levde ett lugnt liv där man utförde sina dagliga sysslor och där det nästan varit en sensation att se ett främmande ansikte, fick nu uppleva att det kom tusentals främlingar som lade beslag på allt vad utrymmen fanns av skolor, bagarstugor och salar som aldrig eldades upp annat än vid stora helger, vinter och sommarladugårdar, biografier och andra samlingslokaler. När vi skickat bort våra karlar till Tornedalen och Norska gränsen fick vi ge plats åt sörlänningar. I den då nybyggda skolan i Prästholm byggdes en tvåvånings-säng för 40 man i gymnastiksalen.

Hösten 1939 blev en snörik höst. Strax innan jul uppmättes ett snödjup på 1 meter. Under perioden dec-mars föll ingen snö. Det var molnfritt, stjärnklart, norrskenet flammade och temperaturen höll sig mellan -20 -40 grader. Hit kom människor från södra Sverige. Tusentals män som säkert förbannade denna del av fosterlandet, många stadsbor som nu skulle bo tillsammans utan bekvämligheter med utedass, vedeldade kaminer och kakelugnar,

Särskilt bevänt med hygien kunde det inte bli, men sörlänningarna anammade ganska snart vårt sätt att hålla sig rena med bastubad.

I Råneå fanns 2 bastun, Nordströms på Holmen och Ragnar Perssons på Norrabyn. Dessa användes flitigt av militären. Där bastun saknades byggde de inkallade sina egna bastun.

I Prästholm sålde Anna då 11 år, 75 st. dagstidningar ute vid förläggningarna. För detta tjänade hon 18 kronor per vecka. I nästan varje by fanns oftast två affärer, en privatägd och en kooperativ. Dessa gjorde nu lysande affärer. Konsum i Prästholm måste utöka sin

personal. Tre anställda fick ibland inte tid att slå in pengarna i kassan utan stoppade dem i rockfickan, som vid dagens slut tömdes och räknades.

Johanssons diversehandel också den i Prästholm fick en dag beställning på 76 par skidor. Denna beställning var mycket ovanlig då skidor tillverkades hemma på landsbygden.

Grossisten ringde därför upp för att bekräfta beställningen.

I vart och vartannat hem bedrevs kafé för de inkallade. Så också oppi Janpetter i Prästholm. Familjen bestod av 4 barn och 2 vuxna. Man bedrev också jordbruk och ändå hade frun i huset tid och ork att under den tid som militären var förlagd där, baka bullar av 600 kg vetemjöl. Hennes ordinarie bakbord räckte inte till så hon använde en stor toreskiva för att få plats med sina bullar. Kaffe med bröd kostade 50 öre, vissa kvällar bjöd hon på detta. De inkallade fick komma in i stugvärmen och det kunde ibland bli sena kvällar.

Tillverkning av "lappskor" och "lapptofflor" sattes igång av några bröder i Prästholm. Dessa skodon hade en strykande åtgång. Soldaterna skickade hem skodonen till hemmavarande och där blev de mycket uppskattade. Priset var 14:- kr för skor och 10:- kr för tofflor.

I september 1939 förbjöds privatbilismen i Sverige. All bensin gick till försvaret, polisen och brandkåren, men även för dem var tillgången knapp.

1940 började ransoneringar utfärdas. Först var det importvaror som kaffe, te, kakao och socker. Innan dess hade de som haft råd hamstrat en hel del.

Hösten 1940 infördes mjöl och brödransonering som 1941 följdes av matfett, kött, charkuterier, tvål och tvättmedel samt ägg. 30 december beslutade regeringen om textilransonering. En stor hamstringsvåg utbröt i mellandagarna. Hyllorna i varuhus och ekiperingsaffärer länsades.

De tyger som sedan fanns att tillgå hade stor inblandning av dålig cellulosa.

Plaggen tålde inte vatten och tappade både form, färg och storlek efter ett oväntat regn. De vita löskragarna till skjortorna låg som en sträng runt halsen efter en svettig danskväll. En kostym av storlek "large", med dagens mått mätt, blev efter en regnig kväll på en utedansbana storlek "small", efter att ha torkat.

Värst upplevdes nog ransoneringen av kaffet. Stor var uppfinningsförmågan att ersätta denna uppiggande dryck. Mabo, Cikoria och Doskafrank hette några surrogat som blev väldigt populära. Man försökte också rosta korn och fikon men den äkta bönan var svår att ersätta. Sockret blev också en bristvara. Någon riktig nöd upplevde aldrig de som levde på landsbygden. Man odlade potatis, kålrötter och korn.

Det fanns gott om fisk i våra sjöar och älvar. Bönderna kärnade smör och en och annan kalv eller gris som sluppit undan registrering slaktades i smyg.

Kristidsnämnden fick ta emot många anmälningar om kalvar som dött på ett oförklarligt sätt. Då även böndernas säd var ransonerad maldes det i smyg på nätterna. Den knappa tillgången på fett och socker gjorde att folkhälsan blev bättre än någonsin. Kläder och ammunition hade militären brist på, men mat hade man i överflöd. Bytesaffärer med byborna gjordes, t.ex. en hämtare med korv mot en hämtare med mjölk. Ofta så gav soldaterna bort överskottsmat, och det sägs att många Prästholmare blev väldigt less på korv under den tiden.

Med så många mannar runt om i våra byar behövdes naturligtvis också sjukhus. Dessa blev förlagda i centralorten Råneå.

Tallhedens vårdhem och centralskolan passade bra för ändamålet, men barnen måste ju få sin undervisning. Hösten 1939 beslöt därför folkskolestyrelsen att förhyra lämpliga lokaler. Den 5 jan. 1940 beslöts att fortsatt förhyrning var nödvändig eftersom militären kunde tänkas bli kvar under vårterminen.

M. Gustavsson, sörsidan fick 70-kronor per mån. inklusive lyse och städning men ej ved. Oskar Hvitman, Artur Eriksson, Fritiof Bergkvist och Ernst Johansson-Gandahl fick 90 kr

för värme lyse och städning, Helge Fellenius 40 kr för hyra.

Många barn fick nu betydligt längre till skolan. En del flera kilometer. Någon skolskjuts var det inte fråga om. Att klaga var ingen ide. Barnen upplevde det snarare som ett äventyr. De förhyrda lokalerna bestod i de flesta fall av de stora salar som fanns i norrbottensgårdarna där värmekällan endast utgjordes av en kamin eller kakelugn. Så med värmen var det si och så.

I samma protokoll av den 5 januari 1940 beslöts att någon efterläsning, då skolorna varit stängda under höstterminen, icke skulle ske.

Major Georg Fischer från regementet I 12 i Eksjö fick uppdraget att förbereda regementets gruppering och förläggning i Rånedalen och här är hans berättelse:

Melderstein skulle bli centralpunkt, folkskolan i Årbyn blev regementsstab. Tidigt en morgon kom jag jämte ett antal höga officerare fram till Bodens järnvägsstation. Det var så kallt att andedräkten frös till snö och dalade till marken. Kronans uniform och bastanta grå kappa kändes som papperskläder. Vi bytte snabbt om till päls och pälsmössa. Vi tilldelades därefter taxibilar då kronbilar inte fanns att tillgå i behövlig utsträckning. Så bilade vi iväg till Rånedalen. Med hjälp av kartor kom vi fram till Årbyn, och inkvarterade oss hos handlaren därstädes. Sedan var det bara att sätta igång. Regementets urlastningsstation var Niemisel, därifrån skulle regementet spridas ut i byarna. Alla både folk och hästar skulle förläggas inomhus. De nymobiliserade förbanden saknade vinterutbildning och marschförmåga -- de var med andra ord inte stridsdugliga--. Dessutom var det mycket kallt och mycket snö.

Förberedelserna gick bättre än väntat. Visserligen var ingångarna till de norrländska stallen för låga för de sydsvenska hästarna. Men dörrarna kunde huggas upp. Personalen fick god plats i bondgårdarnas spatiösa utrymmen. De så kallade bagarstugorna med sina goda eldstäder minns nog ännu mången smålänning med uppskattning.

I April 1940 när Hitler anföll Norge och Danmark, blev regementet (I12) förflyttat till södra Sverige.

Brevväxling mellan en soldat och hans släkt och vänner.

Brevväxling under beredskapen, vintern 1940

Brevväxling mellan Folke Törnvall (förlagd i Prästholm) och hans föräldrar, släkt och vänner (i Småland nära Eksjö) vintern 1940 under beredskapen.

Fredag den 12/1 1940

Bäste pappa

Klockan halv tolv idag kom vi fram till förläggningsplatsen efter mödor och besvär Det är en by i Råneå socken som heter Västergårdarna. Den ligger fyra mil från Boden. Resan hit blev rätt dryg 53 timmar på tåget och ett par mil på lastbil den sista biten. Vår pluton får bo i en nybyggd villa med elektriskt ljus och gott utrymme så vi kommer att få det ganska bra. Här uppe är inte så kallt som man kan tro. Det är varmare här än det var i Eksjö när vi reste därifrån och inte mer än en 30 cm snö. Jag mår bra och jag hoppas att ni mår bra hemma också. Karl kryar väl på sig? Jag vet inte om jag skrev adressen så tydligt på kortet så det är bäst att jag skriver om den

61 21/38 Törnvall Fältpost 22213 Adresslitt 0

Skriv snart och tala om hur ni har det Hälsningar Folke

Tranemad den 14/1 1940

Tack för kortet som vi idag mottagit. Du skall se vi väntat då vi sport att några har skrivit före Dig. Karl var i går mycket bättre feberfri så vi hoppas han snart får komma hem fullt frisk, var nog bra han kom till sjukhuset så snart. Erik kommer hem en stund ibland, någon permis får de ej ännu, har ej ännu fått någon vidare utrustning, har ej heller behandlats för sitt ben. Mamma undrar så mycket om Du vill ha Dig något tillsände, nämn om Du skulle önska något, och dröj ej länge förrän Du skickar några rader och låter oss veta hur Du mår, o var Du är, är Du snäll. Idag fyller Berit år så mamma vill vi skall gå dit ett slag, hon tycker det är för tyst hemma. Vi har helsan o önskar att dessa rader må träffa Dig frisk o kry. Din fader

Björka den 14/1 1940

Hej 61!

Ja kan just undra hur du mår där oppe bland fjällerna? Du är väl i form som vanligt och grina lika brett. Jag även ock. Jag ska tala om att jag blivit smålandsmästarinna i skidåkning i dag i Eksjö, det har nämligen varit tävling. Som pris fick jag en 5 öres slickepinne, härligt, härligt. Jag är hos Beda och Nisse, du vet att Berit fyller 5 år idag. Om du vore här nu skulle du få en bulle, pytteskiva, en kokos, en kanelpinne, en stjärna, ett hjärta, ett kex, en skorpa, en brödlev, en tårtskiva och en slät kopp kaffe. Sen vore du nog belåten, "eller hur"? Om du viss te vad härligt väder vi har här nere i dag. Vi har 24 grader varmt i dag. Månen sitter mitt på himlen och kastar sina förtrollade strålar över Björka. Har du åkt mycke mycke (skiter) (ha ha ha ha) däroppe. Du gör väl så stiliga hopp som vi såg i filmen "Melodin från gamla stan". Är det lika vackert däroppe som vi såg, så tycker jag att du har det gudomliga, det kanske du också har? Har du nån kamrat härifrån, som du känner? Natten har varit lugn säger farbrorn i radio. I går kväll var vi på SGU det var grabbarnas afton vi hade väldigt kul. Hur gick det med resan, fick ni ordentliga vagnar att åka i. Har du träffat Erik nån gång? Jag kan hälsa från din bror Erik, såg honom idag när han cyklade hem. Ja, nu ska jag traska till stan igen. Beda och Nisse ska skriva också. Birgit hälsar så mycket. Hälsningar från din kamrat Stina. Nils hälsar så mycket. Bränn upp brevet

Hejsan Folke

Ja nu vill även jag med pennans hjälp sända en hälsning till vår försvarare. Hoppas du mår som en fågelunge i en havrekärve. Jag mår utmärkt har nyss klarat skivan (veteskivan förstås): Annars ingenting nytt, bara lite tyst efter alla knektera. Har du brutit av så många skidor än, så du har fått tända någon brasa att värma dig i kölden? Nu är det slut för dagen. Må så gott.

Greta

Bästa Folke.

Ja nu är det min tur å skriva men jag har inte den förmågan att dikta som Stina o Greta. Hur mår du Folke hoppas det är mycke bra. I går var tant o farbror Törnvall här. De hade då fått ditt kort. Hur har du det med maten och hur får du ligga. Det vore så roligt om du skickade några rader till oss, så får vi höra om breven går fram, så ska vi skicka något till dig, nu får jag sluta med många kära hälsningar

Beda, Nils, Berit

Tranemad den 17/1 1940

Käre Folke

Tack för brevet. Du har väl fått breven som skrevs i söndags? Hoppas du mår bra i kölden. Här ha vi fått riktig vinter nu i måndags em yrväder och igår och idag med föresten, över 20 grader kallt. Du undrar hur det är med Karl. Nu har vi inget hört sen i måndags kväll då Erik var inne och hörde efter. Då var inte sänkan så bra och pulsen var inte så hög som, den brukar men annars var han ju feberfri. Mamma ska gå in i dag. I går var inte Erik hemma. Han tyckte väl det var för kallt, och så är han lite förkyld. De har ingenting vidare fått ut än men de får va ute och gå ett par mil ibland för och hålla sig i kondition. Ja ska säga dej att bönderna är inte goda precis för de inte har varit och synt efter er så att de får göra i ordning, idag skulle de komma som först. Nils får nya tapeter i sitt rum så han skulle inte flytta in förn det blir färdigt. Du ska skriva ofta är du snäll. Skriv och tala om, om du vill ha något till dig, mat skjortor eller strumpor. I går var pappa ner efter tidningen och då fick han damsällskap som berömde dej, att du alltid vatt så snäll. De andra pojkarna i Björnshult undrade varför hon var så bekant med dej, hade hon sagt. Ja du förstår väl vem det är.

Kära hälsningar från oss alla Greta
var rädd om dig så du ej blir förkyld
mor

Eksjö den 23/1 1940

Käre Broder

Jag sitter nu på dagrummet och tänker skriva till dig och höra hur du mår. Jag hoppas du mår bra och att du inte förfrusit där uppe i norr. Jag hade permis över söndagen och var hemma i Tranemad. De hade inte hört något ifrån dig och, de var rätt oroliga. Jag läste ditt förra brev och hoppas du skrivit så jag får läsa ett till när jag kommer hem nästa gång. Karl var mycket bättre i lördags och börjar få gå uppe lite. Jag har inte hunnit gå till honom mer än en gång under hela tiden. Här är det yrväder var dag, vi får ut och skotta snö varenda morgon. Jag har befälet över andra grupp. Men det blir väl ombyte så jag slipper det. Det är inte mer än jag som är pi.utbildad på hela avdelningen på 23 man. Jag höll på att bli förflyttad till 12 etapp i fredags men sade till om mitt ben som jag inte fått någon behandling för än. Ja hemma mår de bra utom Märta som var sjuk i lördags natt och hela söndagen men på kvällen började hon bli litet bättre. Jag har inte hört något därifrån sedan. Vägen är rätt svår nu. Men jag har tagit Åkes skidor så det gick ju någorlunda över drivorna. Vi har inte fått ut några skidor här utan får gå och traska i snön - Ja klockan är snart elva och matsalen är öppen så jag måste väl gå dit och se vad mat vi får. Jag har haft så brått när jag skrivit det här men hoppas att du kan läsa kråkefötterna. Du kan väl skriva någon gång när du har tid. Men skriv först och främst hem ty de väntar var dag.

Många hälsningar från Din Broder Erik

Pionjären 56 21/36 Törnvall 4 Depåkomp I 12 Eksjö

Tranemad den 24/1 1940

Kära Folke

för brev som vi igår fick, roligt att Du har helsan o är vid godt humör. Du skall se vi väntat länge på att få höra något från Dig, var dag vi hämtat tidningen var en stående fråga, var det inget brev från Folke, mamma säger att hon hellre vill ha 10 bråkstakar än ingen hemma. Vi har helsan och önskar att Du allt framgent får vara frisk o kry. Jag har blivit liksom "visafullen" när ingen pojk är hemma, det blir inte mycket av för mig. De sista dagarna har jag fått skotta snö, det har varit yrväder i 3 dagar o rätt kallt 10-24 grader. Nils önskar få något skrivit direkt från Dig. I dag har de bakåt här så i morgon sänder vi en kaka bröd, hoppas den må nå Dig i oskadat skick o smaka bra. Kan Du tänka att Sköld har varit här å druckit kaffe, han var med snöplogen i måndags, Oskar med son o hästar, Johan med dräng samt Sköld, i dag tackade han för hemma. när han gick för att visa sin skog för Alm vilken ville att vi skulle hugga om han köpte vilket jag ej kunde lova. I dag har Sven J. fått brev från Ragnar, träffas Ni något om dagarna

Våra hjertliga helsningar till Dig Kläd Dig bra så Du inte fryser Din fader

Karl kom hem från sjukhuset i måndags. I morron är vi bjudna på symöte hos Gerda Jonnson alla tre
Hälsningar Greta

Björka den 26/1 1940

Hejsan broder farbroder svåger o kamrat!

Ja nu har vi fredagskväll här i Björka med ett enastående härligt väder. Månen lyser från en klarblå himmel gnistrande av stjärnor och sända sina förtrollande strålar över den vita snön och gör hela Björka till ett drömmande sagoland. Allt är så bedårande vackert och så där lite lagom kallt med bra sparkaföre. Ja ett äkta tjoareväder förstås. Men trots detta härliga väder har jag bestämt mig för att vara inne och spara alla krafter tills i morgon kväll så jag då är i toppform. Därför har jag anslagit denna kväll för brevskrivning till dig i högan nord. Först får jag då framföra mitt djupt kända tack för hälsningen genom ditt brev. Du må tro här var idel glädje när ditt brev kom. Nils gladde sig som ett litet barn över att det var adresserat till honom och Beda påstod att det var lika kärt o efterlängtat, som på den tiden hon gick i fäste med Nils. Och jag själv måste också erkänna att jag nog var lite häftigare med mjölkningen för att sedan hit upp o läsa brev från Norrland. Att det har timat några större händelser under din bortovaro kan jag just inte påstå. Men alltid är det ju något nytt som jag i all korthet o enkelhet vill omtala vilket jag hoppas intressera. För nog tror jag när du ilar fram på dina skidor bland fjällen, att då också dina tankar ilar ner till din hembygd, till de dina o dina kära vilka vi alla vill räkna oss till. Ja som sagt livet här i Björka går som förr, alla knogar och arbetar på var sitt vis. Och sedan när kvällen kommer får bönderna som vanligt en pratstund i ladugården för att dela glädje o sorg med o motgångar. I dag har det varit isupptagning för hela byn på Hanstorpågölen. Nisse här har också varit med o blött ner sig, om han gjort något mer vet jag inte. Men Helmer Karlsson o Martin i Dammen har svarat för underhållningen. I går var det symöte hos Gerda Jonsson. Beda med dotter var där, också din mor och syster. I går körde Nils hem svalla så nu behöver han inte frysa. Fru Svensson här nere, har varit hemma i sitt hem en hel vecka så nu kan Svensson säga som den franska kommunié: Natten har varit lugn. Kommunalordförarn skriver skattsedlar så pennan är röd. Men så har hans vackra kossa Skina utan någon särskild orsak blivit sjuk, kan inte dröppja. Tror du det hjälper med jäst? Beda vill också att jag skall tala om att hon fick 2 kr och en kull ägg när hon var och hjälpte Alma o mjölka när jag var hemma hade frisdag. Å bevares väl det var inte för mycke ändå. Om lördag kväll har vi SLU-möte. Var inte ledsen du

för din näsa för det är nog inte allom givet få en så billig fylleäsa. Nu får jag inte skriva mer. Nisse fortsätter. Jag får till sist be om ursäkt att jag tar mig friheten att skriva brev men du vet i krigstider är allt tillåtet
Må så gott.
Hälsningar Greta

P.S. Nils tycker inte det är lönt att börja på detta ark. Han tycker inte det går blanda i hop både bättre o sämre. Men det skiner jag ju i. Således en extrabilaga medföljer DS Hälsa till Erik o Ragnar om du träffar dom Nu ska jag dricka kaffe.

Bäste Broder

Ja Gretas språklåda var för stor sa jag tar till extrabilagan som hon säger, hoppas att du mår bra och inte fryser allt för mycket. Jag har fått brev från Ragnar i dag, han tycker att jag var i tur som fick stanna hemma för de ligger ju på ett kallt ställe min grupp. Du kan gärna skriva och tala om var de har hästarna, om de står lika trångt som här. Har du fått din brödkaka hemifrån än så du kan kalasa en stund. Ja Greta har ju talt om nyheterna så jag har ingenting att skriva om denna gång.
Skriv snart. Hälsningar Nils

Beda fortsätter

Bäste Folke!

Ja nu är turen kommen till mej att skriva men de har ju skrivit om både nytt och nattagammalt. Det var roligt att du var vid god hälsa, det värsta var ju med din näsa som inte tålde kylan men det blir nog bra bara du kommer hem. I dag ska Nisse gå till stan å jag ska baka vetebröd, så kom hit i kväll ska vi bjuda dig på färska bullar. Hur har ni det däruppe får ni köpa kaffe där ni ligger. Nu har du väl fått Smålandstidningen. Greta sa de hade skickat den i torsdags, det tycker du väl om. Britta har skickat den till Erik också, hälsa Erik från oss när du träffar honom. Ja nu får jag sluta för denna gång med kära hälsningar från Beda. Tack för ditt brev skriv snart förlåt mitt slarv

Söndag den 28/1 1940

Kära syster

Tack för brevet, jag fick det i söndags men tänkte jag skulle få ett till innan jag svarade. Jag fick brev från Erik igår, han skrev att ni väntat brev från mig, men nu har ni väl fått det. Ni skall inte vara oroliga om det dröjer med breven någon gång, det tar rätt lång tid innan de kommer fram ibland.
Hälsningar Folke

Tranemad den 1/2 1940

Käre broder

Tack för brevkortet som jag fick i går. Du må tro vi väntar på att få höra något från dig, i tisdags fick jag närapå ovet av mamma när jag varit efter tidningen och det ingen post var ifrån dig så du måste skriva ofta är du snäll. Hur är det med din förkylning? Vi har fått hälsning genom Ragnar och Jonssons ifrån dig. Han hade skrivit att du var förkyld. Igår var pappa och på kyrkodag i Eksjö så jag var ensam ett slag. Märta var inne hos Sara. Pappa höll dagen ut men mamma hon tänkte på oss så hon tog 3-bussen hem för vi vänta på att Prinsessa ska kalva och så när inga pojkar är hemma så. Erik var hemma i går. Hoppas ni får komma hem den 10-de. Det var väl

att din näsa återfått sin färg igen. Att ni ingenting snö har fått hos er, men så har vi väl fått så mycket mer, det är knappt någon dag som det inte har snöat på över en veckas tid, fast de sista dagarna har det inte blivit så mycke, men det har inte varit en enda dags mildväder sen ni reste. Pappa och Nils skulle börja och hugga asp hos Ernst men de tycker att det är för snöigt. Nils med barn och blomma reste till Havik i tisdags och skall stanna till lördag. Pappa han går här hemma i skogen och skaffa lite ved, det börjar och ta slut i vedboden så du måste komma hem och hjälpa honom och leta söved. Du har väl fått brödkakan? I morron ska vi baka så vi tar väl och skicka en om lördag men hon hinner ju och bli gammal innan du får den men hoppas den smakar i alla fall. Ja nu har jag inte mer och skriva. Jag ska åka åt stan nu så nu får jag sluta med många kära hälsningar från oss alla Greta
Skriv snart så vi inte behöver vänta så länge.
Har du fått nytt nummer? Jag skriver den gamla adressen. Hoppas du får de här kråkfötterna ändå.

Eksjö den 1/2 1940

Käre Broder

Tack för brevet. Jag fick det i går. Det var roligt att få brev från dig. Jag hoppas att du fortfarande är kry. Det vore ju roligt om ni finge komma hem den 10-de. En del säger här att vi får åka hem också och det är ju inte omöjligt. De blev glada hemma när de fick läsa ditt brev. Greta hade ju fått ett kort ifrån dig också. Och de undrade om du fått paketet. (Bassarna) Ni har visst tjusat till flickor och tanter i Björka med omnejd. Eva i K. har ju fått brev ifrån en. Och det skojar de med att det är du som har skrivit till. För hon hade ju talat vid pappa och då var det så dant med (Folke) Fru Melin har också fått brev ifrån någon däruppe. Ja här går, allt sin gilla gång. Ibland är vi ute på Ränneslätt och gräver och bygger.

Idag har vi varit i Sjöängen och byggt en A-bockspång. Det var kallt så jag fryser om fötterna än och är så krumsen om fingrarna så jag knappt kan skriva. Det är inte grant att ha befälet över gubbarna. Jag är yngst. De gör som de vill. De är rätt sjuka här så, vi är inte mer än 14 man. Två reste till Norrland igår. Däribland var min bästa kamrat Svensson. Han skulle hälsa till dig om han träffade dig. De äro rätt bussiga de flesta. Men vi har en Cronlund som inte tycker om att jag får gå och se över det hela, och han är rätt enrak när jag är ensam med dem men, han fjäskar när Furir Felix ser, men han är upptäckt så det blir väl straffexercis för hans skull snart.

Ja nu har jag varit och ätit korv o potatis och är mätt och god. Kl. 12 har vi avlöning och får betalt för kläderna. Sedan blir det väl Ränneslätt. Det blir väl snart Norrland för oss med. Jag hörde nu att det fattas pionjärer o kuskar. Men det är väl lögn hoppas jag.

Jag hoppas nu att din näsa är riktigt bra. Det kanske var riktigt norrsken ikring den när den var värst. Jag förfrös öronen sa jag vet hur det känns. Ta på dig bra så du inte förfryser. Det pratats så mycket hemskt ibland så jag är så ängslig att det händer dig något.

Ja nu är det bäst jag slutar skriva för denna gång med många hälsningar från din
Broder Erik
Märta Far o Mor Greta Hälsar

Prästholmen den 4/2 1940

Kära syster

Tack för brevet som jag fick idag. Du skall inte gräla på mig för att jag inte skriver, för

jag lovade inte att skriva mer än en gång i veckan. Här är det vackert väder, med strålände solsken varje dag, det har blivit lite mildare också, inte mer än 15 grader idag. I morgon har vi generalinspektion, det är en fördelningschef som skall se på oss. Brödkakan som jag fick är färsk ännu. Jag har nog 1/4del kvar. Jag tänkte att ha lite extra gott idag och kalasa upp sockerkakan och de andra småkakorna men så blev jag kommenderad på vakt så jag får väl taga lite varje kväll. När vi får resa hem vet visst ingen än. De är lika hemliga som när vi skulle resa hit, men det har kommit ett rykte att de skall bära in halm i Björnshult, är det sant? Har Erik hört något nytt? Numret son, står på baksidan av kuvertet är mitt identitetsnummer. Det gör inget vilket nummer ni skriver. Brevet kommer fram ändå. Jag är frisk-och kry men Ragnar och Erik ligger på sjukhuset båda två. Nu skall jag äta upp ett par smeker innan jag lägger mej.

Många hälsningar till er alla Folke.

Tranemad den 4/2 1940

Bästa Folke!

Tack för brev som vi igår fick mottaga från Dig. Våldigt vad en del post har länge att göra på vägen. Du skall se vi väntat i flera dagar, undrande hur det var med Dig, särskilt sedan vi av Gunnar genom Ragnar fått höra att Du var förkyld.

Idag har vi fått läsa ännu ett brev från Dig till Nils som han idag mottagit så vi förstår att det ej går att räkna ut hur länge ett brev har att göra på vägen. Mamma sände igår en ask med bl.a. en tisdagsbulle men har den att göra lika länge som förra lär Du ej få den till, tisdag. Åke är ju fortfarande dräng, har skrivit ett brev och ej fick det postat meddetsamma, då tyckte han det blev för gammalt. I Fredags kväll skulle han åter skriva och somnade sade han så därav blev intet. Om det vore så väl att Du snart får komma hem skulle vara glädjande, vi får hoppas. - Vi gömmer skogsarbetet tills Du kommer hem det är så snöigt, har ej varit rensning sedan Du var hemma. I morron skulle Nils o jag till mekan, det skall vara ett par väggar som ska upp i gjuteriet så vi blir väl åtskilligt svarta . I afton har vi alla 3 här (om söndan är vi blott 3) varit i skolan å hört Johannes o sedan druckit kyrkkaffe i Lugnet, de har varit hemma, Erik har permis från lördag afton till söndag kväll. Vår Prinsessa har även denna gång kommit med en tjur. Om så väl skulle vara att Du får reda på när Du får komma hem skriv meddetsamma är Du snäll, i alla fall, skriv snart Din fader. Du får väl snart komma hem så att du kan hjälpa Evert och få sta bilen. Du förstår det är så mycket snö så han kan inte åka längre än till sandfällerna. I natt hade hon frusit så först trälade han själv med den någon timma, gick och sköt den så han fick ner den i svackan, sen fick han inte tillbaka den utan fick gå och väcka Erik så han var med. Så höll de på till 4-tiden men det gick inte utan Evert fick följa med Erik hem och ligga där inatt. I dag kokade de vatten och sen gick det igen. Inte mycket bättre var det för 14 dar sen.

Då var det yrväder på natten. Då åkte han ända hit men hem var det värre. Jag sade att han skulle stanna men han trodde det blev värre, vilket det ju blev, men han fick visst både skjuta och sparka innan han kom ut till Mossängsvägen, så det var nog inte grannt. Nej nu måste jag gå och mjölka så nu får det vara slut med skvallret på Evert. Hälsningar Greta.

Kära Hälsningar Mor. även från Karls

Greta vill bara urskulda Evert men du förstår nog varför inte bilen gick, förälska dej inte alltför hårt i norrlandstöserna utan tänk på smålands- flickorna istället.

Hälsningar Märta

Prästhholm den 9/2 1940

Kära pappa m.fl.

Tack så mycke för paket och brev som jag fick i kväll. Tisdagsbullarna var särskilt välkomna, jag gick och var lite smått rasande i tisdags för att jag inte skulle få några bullar, men nu kom de ju ändå. Den andra sändningen är nästan slut nu, det är bara ett par småkakor kvar. Jag har ätit i smyg så mycke som möjligt. Sockerkakan råkade komma upp lite för mycke och sedan blev den inte gammal. Någon hemresa blir det inte av än, det pratas så mycke men ingen vet något bestämt men här kan vi ju inte ligga så länge, här gör vi ju ingen nytta och fullt utbildade borde vi väl vara snart. Jag måste väl komma hem och skotta snö på Björkholmen så Evert kan köra ända hem. Både Nils och Åke fick ju hjälpa till och skjuta i söndags. Här är det fortfarande vackert väder. Det har kommit några snöflingor men inget att tala om och lika bra är det. Idag har det varit kompanimarsch på en 3 mil, det var rätt trögt före så vi var lite trötta när vi kom tillbaka. Förkylningen härjar rätt svårt här uppe men jag har klarat mig bra som vanligt.
Hälsningar Folke

Tranemad den 9 febr 1940

Käre broder

Tack för brevet som jag fick i onsdags. Nu skall jag inte gräla på dig så flitig ska du vara att skriva så är vi belåtna. Ragnar skriver visst rätt ofta till Björka. När han skriver dit må kan väl Folke skriva hem lika ofta säger mamma. Hur mår du i kylan? Ni har det visst inte så kallt som vi Idag på morron hade vi 24 grader kallt här. Det är en riktig vargavinter vi ha fått här i Småland. Veden smälter och vattnet fryser bort. Det är väl och ingen vattenledning ha, de är bottenfrusna så gott som överallt. Hos Ernst har de hållit på var dag och lena upp ledningen inomhus. Idag hade det frusit i lagårn också så dit bar de v vattnet. Om någon halminbärning i Björnshult har vi inte hört och inte har vi inte hört och inte har vi hört av Erik heller på hela veckan. Märta gick hem till Linneryd i måndags och skulle komma tillbaka i mitten av veckan. I onsdags ringde de till Åke att hon låg sjuk i influensa så att vi inte skulle vänta på henne och sedan har vi inte hört ifrån dom. Vi tänkte Erik skulle komma hem någon kväll så vi hade fått höra om han hade hört något nytt. Har du fått brödkakan? Vi tänkte nu att vi skulle vänta med att skicka någon ny till vi fick brev ifrån dig igen. För ni kanske snart får komma hem? I onsdags var pappa hos Mosskull på kyrkobrödernas årsmöte. Simon W. bad att han skulle hälsa dig. I år skall bröderna ordna församlingsveckan. Det skall bara bli en 3 a 4 dagar och i Höreda skall alla mötena bli. Sen ska det gå buss ifrån Björka. Det ska troligen bli i slutet av mars. I går kväll hade kretsen det första arbetsmötet i år men när det var en 20 grader kallt och ensam hade jag ju varit härifrån så därför blev jag hemma. Det får väl vara till du kommer hem så får jag sällskap med dig. Nej nu får jag visst loven att sluta, pappa han börjar och dra timmerstockar därinne, klockan börjar närma sig nio och så skall jag skriva efter lottsedlar åt Åke. På tal om lottsedlar, ska du vara med på ett hörn och dela vinsten (om det blir någon) vi har skickat efter ett helt block 2,10 lotter. Blir du med så blir det 3,28 per person. Dragningen har redan varit men vi har ingen dragningslista fått än. Nu slog klockan 9 så nu får jag sluta med många kära hälsningar från oss alla Greta.

Mamma undrar hur du har det med strumpor?

Eksjö den 12/2 1940

Käre Broder

Tack för ditt brev jag fick det i fredags. Det var roligt att höra att du mår bra och att ingen nöd går på er där uppe i Höga Nord. Jag hoppas att du snart får komma hem. Vi slipper nog inte ut förrän ni kommer hem vi heller. Jag har läst ditt brev hemma ikväll. Du har nog att vänta svar därifrån om ett par dagar. Och något paket också. Det är nog kritiska dagar vi går till mötes den närmaste veckan men vi hoppas att finnen klår ryssen så det snart blir slut på eländet. Vi har en på vår lucka som nästan är kommunist så det luktar nästan hett ibland. Jag är så arg så jag fräser ibland. Och alla är emot honom, men han är så diim så det går inte att tala reson med honom. Ja hemma mår de bra. Märta har varit rätt förbi en vecka nu, förkyld och gräslig hosta. Men hon är på bättringsvägen som väl är. Ja nu har vi fått ut skidor här med. Det är ju bättre att åka det än gå. Vi har varit ute rätt mycket, idag har vi haft en skidmarsch på ett par mil. Det har kommit lite snö inatt så det har gått rätt trögt. Du ska se att det kullebytteras och bryts av skidor mycket. Vi får skratta ibland så magen hoppar. (En har icke mer roligt än en gör sig) Annars är det samma trista som förr. Men jag kan vara tacksam att jag får ligga här inne, inte långt hem och en ren snygg säng att lägga mig i. Men ändå längtar jag hem till min sävastuga och Märta. Men det blir uppskjutes för var dato jag hört. Det var den 10, och nu om torsdag, men det slår fel då med. Men det blir att vänta och bida tiden. Ja nu är klockan halv tio och tystnad har gått så det är väl bäst att jag slutar att skriva denna gång. Jag har fått ut ett sånt här brev. Jag tar dän svarsportot och lägger i ett annat frimärke till dig. Jag har hört att det är svårt att få tag i frimärke. Skriv om det är sant så skall jag skicka. Må så väl och många hälsningar Erik

Jag har skrivit så fullt så jag knappt fick rum med mitt namn.

Tisdag den 13/2 1940

Kära syster

Tack för brevet som jag fick idag, posten börjar visst gå lite fortare nu, brevet har ju kommit hit på tre dagar. Jag fick en hälsning från församlingskretsens igår. Den var undertecknad med ett tjugofemtal namn. Det var de gamla vanliga men varken Åke eller du var med så jag förstod att ni inte vågade er ut.

Ni skall inte rätta er efter hur ofta Ragnar skriver.

Han har gått sjukskriven 14 dagar nu och då har han ju haft gott om tid, jag brukar ha att göra ett par timmar och skriva ett litet brev. Det var en riktig vinter ni har där hemma. 24 grader minns jag inte det var någon gång förr. Här har kylan släppt efter. Nu är det inte mer än tio femton grader kallt och det är nästan som mildväder hemma. Hemresan den dröjer visst. Jag hoppades på den tionde i det längsta men då blev det ju ingen av, det blir väl permis snart om vi inte får åka hem. Man vet ju inte. Hälsotillståndet börjar bli bättre här nu. Förut har halva plutonen varit sjukskriven men nu är de flesta med ute. Ja nu har jag inte mer att skriva om denna gång.. Hälsningar till er alla Folke.

Tranemad den 14/2 1940

Käre Folke

Tack för brev som vi mottog i förrgår, roligt att Du har helsan o är vid godt humör. Vi fick läsa även igår ett brev från Dig till Nils. Du skulle låtit skägget vara tills Du kommit hem, det vore roligt att se hur ett helskägg kläder Dig. Nils och jag hugger om dagarna asp hos Ernst, men det är väl mycken snö o kallt om fötterna, så det är litet besvärligt. I dag är jag hemma, vi har även här fått med av influensan. Åke kom hem igår, det är ju bättre han ligger hemma, när han i alla fall inte kan arbeta. Du vet mamma ser helst hon har er alla kring sig här hemma. Hon skall idag skicka en ask till Dig, det är ju litet svårt att inte veta hur länge Ni får stanna, men skulle så väl vara att Ni får komma hem får väl asken komma efter. Ragnar hade skrivit och undrat om de fått ordern i Björka att bära in halm som ryktet säger där uppe, men de har intet hört. Hörde igår ett rykte att depån här skulle stanna till 15 Mars, allt rykten, ingen vet något bestämt. Nu har jag haft en paus. Erik med fyra kamrater är ute på orientering o tyckte det var lämpligt med litet kaffe vid H.T. Du har inte nämnt om det är besvärligt med frimärken, vi bifogar ett par. De hjertligaste helsningar från oss alla till Dig. Skriv snart. Din fader

Söndag den 17/2 1940

Käre pappa

Tack för brevet som jag fick idag. Jag fick brev från Erik igår. Han trivs visst inte med militärlivet nu heller men han kunde göra ett försök att bliva hem-permitterad. Jag har hört att skogsarbetare kunnat få en femtio dagars permission så det är ju värt ett försök. Ni hugger väl inte slut på allt aspet utan jag får lite och göra när jag kommer hem. Jag såg i tidningen att HSB vill ha huggare till Eksjöholmskogen men de betalar väl lika bra som de brukar. Det var en riktig vargavinter ni har därhemma. De hade ju 40 grader kallt i Ingatorp för en vecka sedan och det är värre än rekordet här, det är 39 grader, det värsta sedan vi kom hit. Idag har det varit ett strålande solsken och det var ju rätt passande. Vi har marscherat 30 km på skidorna och det är besvärligt med packningen när man har händerna fulla av stavar och kronans förträffliga plankor på fötterna, jag har nämligen brutit mina första skidor. Det pratas lika mycke om uttryckning vid I 12 som här uppe förstår jag. För min del tror jag inte på några rykten längre.

"Gubbarna" vid första bataljonen har skickat telegram till försvarsministern och frågat när de kan få komma hem. De framhöll att de gjort sex veckors beredskap förut och att de flesta var jordbrukare och gifta så det ska bli roligt att se vad han svarar. Ja nu har Ludde och Abraham börjat så det är bäst jag slutar. Skriv snart
Hälsningar Folke

Björka den 18 febr. 1940

Bäste broder

Eftersom du skrivit till Nils och undrat om jag var dräng hos ordförarn än så tänkte jag bara sända dig några rader. Jag har legat några dagar för en liten förkylning men som nästan är över nu. Härnere i Småland är det fortfarande mycke snö och kallt så i år skulle du varit hemma och använt dina skidor som går ganska bra. (Nu är det lagårdsdags så jag får väl fortsätta sedan)

I kväll har jag varit ensam i lagårn för farbror är på kafferep. Här har det varit så kallt att vattenledningen frusit så du kan tänka dig vilket jobb det är att bära vatten till alla djuren som vi fått göra en vecka och så kanske det blir en till innan vi får den öppen. Jag var hemma ett slag efter middag med kortet som du skrivit till Greta. De skulle gå till skolan där det var en s.k. Finlandsafton. Nu har jag inte mer att skriva denna

gången men får väl försöka bättre nästa gång, men du kanske snart kommer hem.
Hälsa Ragnar om du träffar honom.
Skriv snart.
Hälsningar Åke

Söndag kväll den 18/2 1940

Käre Folke

Tack för brev o kort. Nu tycker mamma om dej för när vi får höra från dig varannan dag så kan vi inte klaga. Det var väl att förkylningen är på retur hos er. Här är vi lite snuviga annars krya. Åke kom ju hem i tisdags men i fredags gick han tillbaka till Björka igen. Idag kom han hem ett litet tag med kortet ifrån dig. Han kom inte förrän efter middag och då höll vi på att göra oss i ordning för att gå till skolan. Missionsförsamlingen hade Finlandsafton så här har det varit öde i eftermiddag. I går var mamma och pappa på byastämman hos Helmer och kom inte hem förrän klockan halv 2 i natt och i fredags kväll var de på 40 års kalas hos Gerda Jonsson och kom inte hem förr'n halv 1 tiden så i dag är de rätt sömniga. De sov till 10 idag. Mamma, Beda och Dora firade Gerda. Beda och Dora gick dit med presenten och när pappa gick hem från skogen var Gunnar nere vid byn med hästskjuts för att pappa skulle åka hem efter mamma. Du har väl fått brev från Nanna och Renée. De ville ha din adress för de skulle skriva till dig. Det var ju genom dem du fick hälsningen från kretsen. Just samma dag hade de symöte i skolan och mamma var där så det var då de fick din adress. Om torsdag har Beda symöte så du kommer väl hem på symötakaffe hos henne då. Nu har mamma varit och läst vad jag har skrivit. Hon säger hon tycker om dig jämt men ännu mer nu när du skriver så ofta och så undrar hon om vi skall ändra på innehållet i skoasken, om du inte kommer snart, skriv om det är något annat du önskar dig. Det står still i skallen på mig så jag får inte ihop fler kråkfötter denna gången, jo det var sant, vi har ingen dragningslista fått än så vi vet inte om vi har någon vinst att dela.
Kära hälsningar från oss alla
Greta

Måndag den 19/2 1940

Kära Mamma

Tack så mycke för paketet som jag fick idag, så bullarna kom allt fram i tid. Torra blir de inte under resan. Då är de nog frusna så de är nästan färska när de kommer hit. Jag skriver väl brev i slutet på veckan när jag fått brev hemifrån. Jag hoppas ni mår bra. Influensan är väl inte för svår. Jag mår utmärkt.
Många hälsningar Folke

Eksjö den 20/2 1940

Käre Broder

Tack för brevet, jag fick det igår. Det är roligt att höra att du mår bra. Att ni har det så bra, som det står i tidningarna ibland förstår jag att ni inte har. De är ena riktiga lögnhalsar. Det vore nog inte så mycket ont om de inte funnos. I en del tidningar står det att det skall skickas trupper till Finland. Det är ju också en lögn. Sverige skickar nog inga trupper. De har nog mycket att försvara som de har. Det är mest högermän

som vill det och sådan som är säkra, att de slipper ut och slåss i första taget. Nu frångår jag det där allvarliga och försöker med det som lättar upp litet. Du undrade på varför jag inte lade in om hemförlovning. Men det är inte så lätt här. De tar inte emot fler ansökningar utan det blir avslag. Det hjälper inte hur många intyg de har. Det går visst inte att få tjänstledigt heller har jag hört. Det är hemskickat för många redan. "Går inte!" låter det från kapten när jag frågar. Jag väntar väl till det lugnat ner sig lite. Det springs nog för mycket hos honom nu. Jag tycker ni snart skulle komma hem. För förr får inte vi resa hem. Du undrar på varför jag vill hem som har så nära. Det vore det roligt att få hem dig igen och så har jag sa trånga "böxer" så jag är rädd att jag spricker. Jag hade ett par förut som sprack och jag fick gå med ändan bar ända från Ränneslätt. Du skrev att jag skriver bra, men det är då inte sant. Jag kan knappt läsa det själv. Jag har en hastighet på 70 km på pennan för att hinna med något. Det är frukostrast nu och klockan börjar närma sig tolv. Vi har vallåt skidorna på förmiddan. Så vi får väl ut och se om det går bättre att åka nu. Får jag bestämma så är det klart att vi åker åt H.T. till. Så jag bör ju inte klaga. Det vore inte så grant att ta en avstickare till H.T. däruppe ifrån där ni ligger. Hur går det att få skrivpapper och sådant däruppe. Skriv om det är något du vill ha. Och så hoppas vi att det sista ryktet är sant, att vi får resa hem den 16/3. Skriv när du hinner med och må så bra. Många hälsningar från Din Broder Erik PS Märta är i Linneryd nu så jag sticker väl ut i kväll ett tag. Hon går väl till Tranemad i morgon (uppställning) Ja, nu har vi varit ute och åkt skidor i backar så jag har bävat. Jag har kullebyttat en gång men är nästan Jumbo i det DS

Tranemad den 21/2 1940

Käre Folke

Jag har blivit ombedd av pappa att skriva till dig. Det var ju hans tur denna gången men han har suttit och filat sågen i kväll och sedan ville han läsa tidningen. Först får jag tacka för brevet vi fick igår. Åke har fått brev idag har jag sport. Han hade tänkt att åka hem i kväll men han har inte hörts av än. Kanske han har åkt till Höreda på arbetsmöte. Jag är inte i kväll heller. Det är så blåsigt och yrväder är det med ibland vid Österhult och på Björkholmen har det yrt igen i dag igen. Annars har det blivit lite mildare i dag. Det var inte mer än 5 grader kallt för en stund sen. Det är det blidaste vi har haft. Igår var det 28 grader på morron. Pappa o Nisse hålls och hugger björke åt Arvid Jonsson. Det slöar sågarna så bra säger pappa. Han säger du ska komma hem nu så ska de ta sig åt att hugga en skift vid Långgölen på över 400 m, men de tycker visst det är för mycket för dem två ensamma. De betalar 1 kr till 1,15 per m. Hur har ni det däruppe? Det är inte roligt att få höra i radio om ryssarnas närgångenhet men man får väl hoppas på det bästa. Nu är Åke hemkommen och han har dragningslistan med sig. Den stora vinsten är en vas värd 8 kronor. Hur ska vi dela den i 6 delar? Jag har varit åt stan ett slag idag. Har varit och köpt garn till vår handduksväv. Jag har så bråttom med den för att jag ska få ut vävstolen till du kommer hem, vi har flyttat den in på ditt rum nu när det blev så kallt, men i morron tror jag att jag ska få slut på den, om jag är flitig innan jag går till Beda på symöte. Nu har vi så lite vatten i brunn så vi får köra ner korna till sjön och vattna. Det går ju det med bara det inte blir mera snö. Jag kan hälsa från Karls, jag var därinne ett slag när jag gick från stan. Karl är så kry nu. Han lägger ut på hullet så varken byxer eller väst räcker om honom nu. I dag hölls han med sin vattenledning. den har varit frusen ända sen han låg på sjukhuset. Han sade att han tänkte skriva till dig men det ville inte bli av för honom, sa han. Kan du tänka dig att värmeledningen har frusit hos Fjälla-flickera. Ja nu har jag inte mer att skriva denna gången utan får sluta med många kära hälsningar från oss
Greta

PS: Mamma påstår att det är hennes tur nu att få brev från dig men hon har ju inget skrivet så hon har ju inget att fodra säger jag
DS

Torsdag den 22/2 1940

Kära syster

Tack för brevet som jag fick idag. Så ofta kan jag inte hålla på och skriva som varannan dag. Det händer ingenting häruppe så jag har inte något att skriva om egentligen utan får sitta och ljuga så gott jag kan. Jag fick brev från Åke också idag. Vi skrev visst till varandra vid samma tid i söndags men du kan hälsa honom med att han får svara först för jag hade skrivit mycke mer än han och så får jag väl brev från Nils och Erik att svara på snart. De brukar inte vänta så länge innan de skriver men det händer ofta att breven kommer bort så har ni inte fått brev från mig en vecka efter det ni skrivit så vänta inte utan skriv ändå. Paketets innehåll skall ni inte ändra på. Det kan inte bättre bli. Det syns att jag inte varit hemma när det fanns nötter ända till nu. Knäcken är väl nykokta i alla fall. Symöteskaffe hos Beda väntar jag med några veckor eller tidigare. Jag vet ju inte fortare än dagen går så hälsa Beda med att jag tänker på kaffet nu när jag sitter och skriver, men jag kommer att ta skadan igen, lita på det. Vi har ett strålande väder häruppe nu. Det är ju lite kallt på morgonen. Det var 30 grader idag men fram på dagen blir det riktigt varmt i solen. Ja nu har jag visst inte mer att skriva om denna gång. Jag tror inte jag glömt något. Många hälsningar till er alla
Folke.

Björka fredag kväll 23/2

Bäste Broder

Tack för brevet, du får ursäkta att det blivit lite längre emellan breven. Vi var på 40-års kalas i fredags, byastämman i lördags, å så hade vi symöte i går. Du kom ju inte å drack symötakaffe men du visste väl inte att det var hos oss förstås. Hela rummet var fullt av tanter. Ja, kakorna kommer nu, vi skulle försöka skicka en liten paket till dig, smörkultingen känner du väl igen. Beda håller på å röra till en "docken där kaka" om hon inte blir "påfallen". Brödet kanske blir torrt, det är visst en fjorton dar gammalt och köttet är sen i fjol, men i kronans klär går det åt, det vet jag. Kommer du snart hem till aspet, vi håller nu på å hugga björk åt A.J. som han köpt hos Gunnar, men det är snart slut. Det var inte mer än 27 m. HSB var ute hos oss i onsdags och ville att vi skulle hugga i Eksjöholm men vi har inte lovat än, för mina två månader är ju snart slut nu så då kan 'u far bli ensam. Men jag har fått hem min bok, så jag slipper väl denna gång. Nu dricker vi kaffe. Åke har slutat. Jag kanske skulle tala om att Jöns har åkt åt grannlandet. Han åkte i går så i kväll har vi inte sett Greta. Hon sitter väl hemma å gråter förstås. I morgon går du väl åt bland flickorna däruppe. Det är ju Skottdagen. Här har det varit vargavinter nu länge, men i förrgår slog det om som först. Det har inte varit blidväder sedan ni for förrän nu så Erik sa ikväll att de hade börjat att gå istället för att åka skidor. Men snö finns det än. Vi mår bra här. Berit hon travar fram och tillbaka dagen i ända, men farbror Folke får snart komma hem om hon skall känna igen honom. Alvar i Lövhölmén har fått influensa så han har varit hemma i några dagar. I kväll hade han hög feber så de skulle visst hämta doktorn. Karl han kryar på sig och slår ut och blir tjock och fet. Ja sedan var det visst slut för denna gången. Hoppas att brödkakan kommer fram. Många kära hälsningar Nils.

Bästa Folke!

Tack för brev som vi fått för länge sen. Vi hörde just igår att du mår bra och är livad som vanligt. Men jag tycker att du skulle komma hem snart. Det är nu så länge som du varit ifrån oss. Ja du Folke vi skulle skicka litet till dig men brödet blir väl hårt. Men du har ju bra tänder. Så skulle jag göra en pulver- kaka. Hon blev så dum men hoppas att du kan äta någon bit. Ska bjuda dig på bättre när du kommer hem. Välkommen snart. Många kära hälsningar
Beda, Berit.

Måndag 26/2 1940

Kära mamma

Jag har ju inte skrivit något brev till mamma förut så jag skall väl göra det nu men jag vet hur det går. Mamma kommer aldrig att svara utan det blir pappa som eller möjligen Greta. Jag skulle väl tacka för brevet som jag fick i går. Jag var i Luleå i går så det blev för sent att skriva i går kväll. Vi hade permission och så hade de ordnat med bussar så jag passade på att följa med. Något vidare nöje var det inte men det skadar inte att komma härifrån lite. Ni har haft mildväder hemma har jag hört genom en Vetlandabo som kom tillbaka i dag. Här har det börjat snö lite ikväll och det är ju inte för snart. Det har inte fallit mer än 10 cm snö sedan vi kom hit. Den där vinsten är väl ingen konst att dela när det var ett sådant föremål som en vas. Det är bara att smälla den i golvet och dela bitarna sedan så bliver det ju rättvist. Ja nu är klockan över tio och jag har inget att skriva om så det är nog lika bra att jag går och lägger mig. Jag hoppas-att ni mår bra där hemma. För min del mår jag fint. Många hälsningar
Folke
Ni skall skriva mitt andra nummer 1261 i stället för inskrivningsnr på posten till mig

Eksjö den 27/2 1940

Bäste Broder

Tack för brevet. Jag fick det i går. Jag var hemma med det så de fick läsa det. Jag hoppas att du mår bra. Alvar var rätt bra i går. Han hade mellan 37 och 38 grader i feber så vi skall väl tro att han bättrar sig rätt fort. Pappa har ju varit rätt förkyld. Men han var så bra att han ville gå till skogen.
Men det är ju bättre att han tar igen sig först som sist. Han har ju tre husbönder därhemma. Robert i Trehörningen var hemma i går kväll och ville att de skulle ta sig åt att hugga timmer åt honom, som han sålt till HSB. Det var 95 m så det tog han sig åt. Det andra hugget har Martin och en pojk till åtagit sig.
Vi har det rätt bra här. Vi är rätt mycket ute och drar plank. I går var jag ute med första grupp. Jag rastade dem rätt bra. Vi åkte så vi kom hemåt till. Men på sjön hemma vek de tre sista av och stack hem utan att jag såg det. Men så blev de utan kaffe också. Jag skall väl se opp med dem bättre en annan gång. I eftermiddag har vi orientering så det spörs om jag råkar så då går det ju bra. Det är uppsatt röda skärmar vid kontrollerna och där får vi skriva vår namnteckning. I morgon har vi märkesäkning 3 mil. Jag har anmält mig men det är ju inget tvång att jag fullföljer banan för vi får åka två varv.
Jag har tänkt gå till sjukhuset nu vid frukost och höra efter om de tänker behandla benet. Jag är ju lika nöjd för då har jag inget att skylla på. Och så kan jag ju få sviter efteråt. Men jag skall väl tro att de gör sitt bästa. Jag vill inte sjukanmäla mig när jag

skall gå till sjukhuset för då får jag ingen permis om lördag. Alltid uträknesam som vanligt eller hur? Varan furir har visst anmält sig till Finland. Det tycker jag är synd för han var så bussig.

Du kan inte tänka dig vad Berit har vuxit och hon är så rolig. Jag var uppe i går kväll när jag åkte hit in. Hon tog min mössa med detsamma och det var kass. Nu hoppas vi bara att finnen klår ryssen så du snart får komma hem. Det vore roligare om du finge ligga här inne också. Ja nu får jag väl höra upp för denna gång med klottret.

Med många hälsningar från Märta och mig.

Torsdag den 29/2 1940

Kära syster

Tack så mycket för brevet som jag fick idag. Jag fick Nisses brev i förrgår men tänkte vänta och svara till jag fått paketet som de skickat iväg så nu får jag koka symötakaffe eller choklad och kalasa för mig själv. Det var ledsamt att Alvar blivit sjuk. Jag hörde genom Nils att han hade fått influensa och hade hög feber men vi får väl hoppas att han snart är frisk igen nu när febern har släppt efter så bra. Det är nog bäst att ni håller pappa inomhus. Jag vet ju hur krånglig han brukar vara men nu när han är ensam mot tre fruntimmer bör ni ju klara med honom. Var bara inte alltför svåra vid honom. Erik har det allt bra som kan åka hem och dricka kaffe när han är ute och tränar. Här gick 3 milsloppet i lördags. Vi har inte fått veta tiderna ännu men jag hade något på 2.50 så märket klarade jag-ju. Här är det fortfarande vackert väder. Det har kommit lite snö ett par nätter men nu är det klart igen och om dagarna är det riktigt varmt. Jag kan hälsa från Ydrell. Jag träffade honom i Luleå i söndags. Han bor ett par mil från mig. Han kör en personbil så han har det riktigt bra. Är Erik Eliasson med här uppe? Ja nu har jag visst inte mer att skriva om. När vi kommer hem talar jag inte om. Jag hade tänkt plocka blåsippor häruppe först. Annars mår jag utmärkt.

Många hälsningar till er alla. Folke

Tranemad den 2/3 1940

Kära Folke

Tack för brev som vi fått mottaga i förrgår. Roligt att du har helsan vilket är förhållandet även här. Även Alvar bättrar visst ganska fort, skulle visst snart vara uppe. Nils och jag har börjat hugga skog hos Robert i Trehöringen. Han har sålt till HSB. Det är ej fullt 100 m så det vågade vi oss på. Jag har ju nära. Det är mellan sjön och Aldors mosse. I dag skulle jag vara hemma och bl.a. göra rent hos grisarna o ha hem rovor om det går. Vi har litet kvar men det är nog inte godt. I förrgår var det blidväder o är nu åter omkring 12 minusgrader så skaren varken brister eller bär. Jag skulle rita några rader till Dig innan mamma går till stan, men det tycks ej bli många. Du vet det är litet olika. Hon sänder en ask med varjehanda. Hoppas innehållet kommer att smaka bra.

Men nu tycker vi att Ni varit i norr så länge att det kan vara nog. Vi hoppas Du snart får komma hem.

De hjertligaste hälsningar från oss all.

Skriv snart

Din fader

Tack för brevet kom snart hem mor

Jag skall väl rita dit några rader jag med. Kan tala om att Erik steg i graderna i går. Han blev vice korpral då. Ja att du snart ska komma hem har de ju redan skrivit och

jag säger du måste komma hem och skotta snö i gatan. Så fort vi har gått har vi så fått en liten rand och gå i så yr det igen så nu ligger snön jäms med stenmuren så det blir grannt när det blir mildt på allvar. Nu har visst Märta slutat och diska så nu får jag sluta och skriva.

Hälsningar Greta. Märta hälsar

Tranemad den 3/3 1940

Käre Folke

Tack för brevet som jag fick idag. Roligt höra att du mår utmärkt. Här är vi rätt så krya. Nu är det visst mammas tur att bli förkyld. Hon har ont i halsen idag säger hon. Alvar var feberfri men var sängliggande i går med men han får väl snart gå upp och få komma hem nu tänker jag. I dag har Åke skjutsat Nils med barn och blomma hit. Det har varit rätt varmt och vackert väder idag så de tordes och ta ut Berit. Hon har inte varit här sen jul. Greta har frisdag och det skulle Åke haft med men så har Farbror fått ont i ryggen så Åke väntar väl till nästa söndag med att ta fritt. I går kväll var han på paketauktion i Höreda så han kom hem med en handduk och ett par grytlappar som han köpt. Han har ju inte skrivit till dig än. I söndags skulle han visst skriva men satt och somnade igen. Vi tänkte Sven skulle komma hem idag men han har inte hörts av. Han var ju åt stan igår. Hans svärfar blev sjuk förra lördagen i stan. Det är väl någon hjärnblödning så han är lite snurrig. I går kom doktorn hem så Sven väntade väl honom ut till Näs idag så det var väl för det han inte kom kanske.

Nils väntade på brev från dig, men nu fick han ju veta att du väntade med att skriva tills du fått paketen. Varför ska en paket ha mycket längre tid att gå fram än ett brev. Du undrar var Eliasson är. Han ska visst vara uppåt gränsen nånstans och kör en snöplog. Det är ju roligt att du träffar någon bekant ibland. Handlarn i Björka ligger i närheten av Luleå han med. Han har varit hemma på 6 dagars permis så han reste tillbaka i torsdags. Ska du plocka blåsippor däruppe innan du kommer hem då är väl snön av här med. Jag skrev ju i pappas brev igår att du skulle ansa snön i gatan vetja. Det gick som du skrev i mammas brev att pappa fick svara. Jaså du vill inte att vi ska vara för svåra vid pappa nu när han är ensam. Du må tro vi hade och göra med honom att hålla honom inne. Han var riktigt arg på oss i måndagskväll för vi skickade bud till Nils att han inte kom åt skogen på tisdagen. I tisdags hade han Märta med sig ut i ängen och tog ner en björk och sen var hon med honom ute och högg ved hela dagen och om morgnarna är hon uti lagårn och jobbar värre. Ja hon sköter ju om korna hela dagarna ibland men så är hon ju lagårdspiga här nu säger Ebba. I morron ska hon gå hem till Linneryd säger hon så jag tänkte det var bäst att skriva i kväll så jag får av brevet med Erik för nu kommer han ju inte hem på några kvällar. Ja nu har jag skrivit arket fullt men nu har jag inte mer att skriva om utan får sluta men många kära hälsningar från oss alla

Greta

Mamma undrar på att jag kunde få ihop ett så långt brev ikväll för hon hörde att Evert inte gick hem förrän kl. var 2 i natt. hon var över två mor
Ska vi ändra ditt nummer på tidningen?

Eksjö måndag kväll 4/3

Tjenare moss

Jag var just ute i Björka i går och läste dina brev. Det var ju alla tiders förstäss. Du är verkligen fenomenal till att sätta ihop brev. Det var väl kul när du hade förfrusit din näsa? Du må tro att jag har också förfrusit mitt norra baköra. Det var så att Birgit och-jag skulle gå till Brudbadet en kväll när det var 31 grader kallt och när vi kom dit var mitt öra alldeles vitt förstär du, jag kände inte ett dugg. Det är inte riktigt normalt

än trots det härliga vädret.

I lördags kväll var jag och såg "Hjältar i gult och blått" . Alla tiders film förstår farbror. Som du kanske har hört så har alla skolorna fått stänga för brist av bränsle, så jag är ensam på mitt rum igen Birgit har nämligen lov ända tills den 27 mars. Det är väldigt tråkigt. Dom har skrämt oss på den där hemska vind förstår du, så jag är halvt tokig, vilket jag var förut ' kanske Jag måste nog skaffa mig en hund att ha utanför dörren så vågar dom väl inte gå in. Ja det är väldigt kul att leva eller vad tycker du Folke?

I lördags kväll var det SLU möte i Movänta men jag var inte där. Du förstår att Helge Dahlberg m.fl. retade Birgit och mej en gång så vi har inte varit sedan sista mötet du var med. Det var så att grabbarna i Markestad och Spakarp m.fl hade bjudit oss till Paradiset på hippa, och vi gick dit i stället för att gå till Movänta för dom hade möte samma kväll. Då vart dom arga på oss och skällde på oss en gång när dom bjöd oss på bio så vi smet ifrån dom. sen dess har dom inte hälsat på oss knappast. Kanske Åke redan har talat om det? Det var väldigt kul i alla fall. Jag tycker det var hemskt när du skrev att du inte rakar dej. Då ser du väl ut som en fågelskrämma, det gjorde du innan du reste förresten. Hej Jag har satt så mycket plumpar så att bläcket tagit slut. Du får faktiskt ursäkta men du vet ju att småbarn får ju egentligen inte skriva med bläck. må så gott Hälsningar många och långa från Stina.

Tisdag den 5/3 1940

Kära pappa med fam

Tack för brevet som jag fick i kväll. Det är roligt att höra att ni är friska och krya där hemma. Alvar får väl snart komma hem nu när han bättrat på sig så fort men han får väl ta sig en liten semester tills han blir riktigt frisk. Jag såg i tidningen att doktor Hasselström kommit hem från Finland så nu får väl Sven påhälsningar igen, hur är det med näsabonden förresten. Jag har inte hört något om dem men de kanske har varit insnöade. Vad är det för adress till Nås? Om det blir något tillfälle som jag inte vet vad jag skall göra kanske jag skriver dit men jag är inte säker på om det är Eksjö, Stensjön eller Långstorp: Tala om vilket som är det rätta. Hur passade lapptofflorna till mamma. Jag visste inte riktigt vilket skonummer hon har. Jag gissade på 42. Veden är väl slut så passar de blir de nog varma att ha annars får hon ge bort dem för någon skall de väl vara lagom till. Ja nu kanske brevet kommer fram före paketet fastän den har tre dagars försprång. Sådant har hänt förr.

Ni tycker kanske att vi varit nog länge här uppe nu. Jag tycker detsamma, men än vet jag inte om något, permission borde vi ju få snart om vi skall stanna länge till, men det går ju ingen nöd på oss här.

Hjärtliga hälsningar till er alla
Folke

Tranemad den 6 mars 1940

Käre broder

Jag skulle nu skriva några rader till dig å mammas vägnar och tacka så rysligt mycke för tofflorna som kom idag. När jag sparkade ner till Björka i dag efter mjöl och posten så sa mamma att jag skall komma hem med brev från dig men jag sa att det fick hon nog vänta med till slutet av veckan. När jag kom ner så var postanvisningen från dig och då åkte jag till stan och hämtade paketen medan jag var ute. Jag gick bara upp till Beda och förfalskade mammas namn och hon var lika nyfiken som jag vad det kunde

vara för skor. De var ju inte värre inslagna än att vi kunde ta oss en titt på dem när jag kom tillbaka och Berit var mycke intresserad av "tiss". Mamma undrade allt var jag tagit vägen som blev så länge så hon morrade allt lite när jag kom i köksdörren. Men jag sa vänta lite, här ska I få post från Folke och då blev hon belåten. Sen tog hon på sig dom till pappa kom hem och han tittade stort må du tro. Han ville knappt tro att de var från dig först. I kväll är pappa på kyrkobrådramöte. Han åker med Johan i Mossäng, annars hade han nog stannat hemma för det är ju så snöigt. I går hade vi ett tervligt yrväder här så på Björkholmen asa sittsen på sparken när man går och skjuter den. Jag skrev i mitt förra brev att August i Lundholmen var sjuk, i lördags kväll blev han så dan att de fick skjutsa in honom till Lunnagård så länge tills de hinner ordna med att få honom någon annanstans. Du kanske får dagens tidning före mitt brev så du har sett att kusin Erik i Foglehult är död. Vi har inte hört något förrän vi fick se annonsen. Alvar ligger på sjukhuset än. Jag mötte Margit i dag och då frågade ju jag hur det var med honom. "de ä bra" svarade hon. Är han uppe då, sa jag. Nej var svaret jag fick. Sådan är hon. Sen fick jag sällskap med Stina ett stycke och hon sa att de skulle röntga honom igen. Ja nu har jag inte mer att skriva om utan får sluta med många kära hälsningar Greta. Mamma tycker att skorna är varma på fötterna. Erik hälsar och tackar för brev som han fått idag. Plogghustrun hälsar

Eksjö den 7/3 1940
Käre Broder

Tack för brevet jag fick i går. Jag hoppas att du mår bra och är pigg och livad som vanligt Du undrade hur det gick för märket för mig. Kan du tänka dig att jag körde på 2 och en kvart, men ett varv bara förstås. Det var mycket dåligt före, blidväder och ovallade skidor, så jag blev utkörd på ett varv 1,5 mil. Nu har vi bataljonsövningar till och med lördag med landstormsofficerarna så nu får vi väl vara ute och dra plank resten av veckan. Här går det så många rykten dels att 4 depå skall upplösas och resa hem och dels att vi skall resa upp till Norrland och byta ut er där uppe m.m. Rykten får man låta gå in genom det ena örat och ut genom det andra, så mår man bäst. Nu kom det någon och sa att det brutit ut en smittosam sjukdom här på tolfte, men huruvida det är sant det vet jag inte men det spörjs ju, om inte förr så på lördag när vi skall ha permis. Idag skall vi ställa upp 10 minuter i tolv. Vi skall utåt Ränneslätt till. Fienden befinner sig vid Ormaryd så det är inte säkert att jag hinner skriva färdigt brevet men jag fortsätter väl i morgon eller någon gång när jag får tid. Ja nu har jag varit med om rätt mycket sen jag höll i pennan sist. Vi har varit ute och byggt en vägspärr och bevakat den en stund. Vi fick åka ända upp på Soåsa-höjden. Och när den länge 56 skulle ner igen med ränsel på ryggen och gördel och gevär på magen så valt han naturligtvis. Men det var inte så underligt för jag tror inte att det var en enda med packning som klarade sig ner. Det värsta var att det kom en Ström nr 20 och satte till mig med skidan i knävecket, så jag får väl ett blåmärke. Denna Ström är ifrån Vetlanda och känner till den som du skrev om för lite sen som hade tjänstledigt. Ja jag har varit hemåt ett slag i kväll och ätit mig mätt och pratat litet. De har varit åt symöte i Mossäng. När jag åkte in nu mötte jag Åke som var på väg hem ett slag. Jag tycker du kunde komma hem där uppifrån vår Höga Nord så vi finge åka hem vi med. Det är inte precis så vidare bra för mina ben det här, det känner jag ibland. Det blir inte detsamma som i det civila. Jag har varit åt sjukan sen. Men jag måste väl gå nu om de tänker skicka oss nånstans. Men jag tänker vänta till jag får se om de skickar hem mig. Ändring skall det ju bli till veckan har jag hört. Antingen hem eller till Norrland. Får jag bara komma hem så bättrar det si med detsamma. Plogahustrun hälsar står det ju i brevet du fått ifrån Greta. Befordrad är inget att ha, men det är ju bra med att tjäna 30 öre mer om dagen. Jag hoppas att jag slipper att ligga här längre för den skull. En del säger att jag får göra det. Du är väl snart korpral,

för det blir reservare rätt fort, eller räknas det som du fullgjort din värnplikt nu? Ja nu måste jag sluta för den här gången för nu har tystnad gått och jag är logementsbefälhavare och måste väl gå före med gott exempel.
Många hälsningar från Erik.

Björka den 8/3 1940
Högvälborne kamrat!

Ja nu änteligen är det mig förunnat att återigen få komma med lite nytt från det gamla ärevördiga Björka. Jag får då först omtala, att jag trots allt befinner mig i bästa välstånd. Alma har haft ont för att svälja i 14 dar. Åke har ju haft en släng av influensan och Ernst går lite sne, har haft ryggskott, men det konstiga med det är att det flötter sig från nacke till benen. I dag kom Kalle Sundkvist ner med en so som slakteribilen hämtade här, antagligen för mycket snö oppåt Bonderyd. Men ett härligt väder har det varit här i dag med sol från en klar himmel och takdropp. Åke och jag riktigt njöt när vi bar vatten för du har väl hört att vintern varit så sträng här nere så vattenledningen har frusit. Nu satte Beda på kaffekokaren och han far där o sterra som du vet han gör innan han blir varm så vi får naturligtvis lite kaffe i kväll. Men Nils ligger som vanligt med huve o fötter sträckta ifrån sig här på soffan och sover sin lugna djupa sömn. Åke han ligger på sitt vis där nere i stugan, säkerligen drömmande om fruntimmer o skottår. Han har så stora förhoppningar att han i år går åt. Hur har du det där oppe? Du kanske är precis översvämmad. Men jag hoppas du är lika styv som finnar och tillbakaslår alla anfall. Ja du har ju hört att jag fått lite sorg och varit lite nedstämd men börja nu återigen repa mig. Jag får nu sluta för denna gång for Beda o Nils vill ha var sin sida. Jag återkommer:

Må så gott. Hälsningar Greta

I lördags var det paketauktion i Höreda församlingshem för Finland. Åke var där, det gick mycket bra, inget paket under 2 kr.

Bäste Broder

Jag får först tacka för brevet. Det är roligt att höra lite nytt från dig och att humöret är detsamma som när du var hemma här. Ja nu har två månader gått men ännu har jag inte hört något av. Jag slipper väl till nästa inkallelse, men vi hoppas att du kommer hem då å hugger i skogen med. Förresten så behövs du nu. Jag var hemma efter smör i kväll å då som kom "viceploggen" hem med posten. Han åker hem till gumman var kväll som jag gjorde när jag låg inne. Ditt brev till pappa hade han hem så jag läste det med. Märta höll på å baka kakor och mor bröd. Det skulle visst gå en sändning till dig i morron. Ja nu skall Beda skriva några rader med så jag slutar med kära hälsningar
Nils

Bästa Folke!

Ja nu är det

lördagsmorgon. Nils har gått till skogen sa jag sitter här i min ensamhet. Men jag har ju den lilla ungen. Hon växer å är så duktig. I söndags var vi hemma i Tranemad. Åke bjöd på skjuts. Hurdan var brödkakan? Den var väl hård? Har ni inte hört något om att få åka hem? Du kommer väl hem till Påsk så du får äta så många ägg du vill. Handlaren har varit hemma några dagar men har åkt igen. Det är nog värre att åka tillbaka igen. Nu får jag sluta med många

kära hälsningar Beda

Berit hälsar till sin Farbror. Skriv snart

Alvar kommer hem från sjukhuset i morgon. Han är visst rätt kry. Svens adress är Stensjön.

Tack för brev. Jag kan hälsa från Åke.

Nils undrar hur gammal Smålandstidningen är innan du får den?

Fredag den 8/3 1940

Kära syster

Tack för brevet som jag fick idag och många hälsningar och tackar för paketet som jag fick på samma gång. Innehållet som vanligt så aptitretande att jag har förätit mig så nu sitter jag med svåra magplågor och skall försöka rita ihop det här brevet. Jag fick ett litet paket med godsaker från fröken Spolén i onsdagskväll. Det värsta blir att tacka men jag hoppas få komma hem och göra det personligen. Det kom en hälsning från Småland till en 1-sta kompanist i radio nyss. Det var ju den där Karin Svensson men den var väl lika bra för det. Väldigt vad det talas mycke vackert om den s.k. neutralitetsvakten. Snön där hemma i gatan får allt ligga kvar för mig. Den lilla sträckan kan väl Evert gå till solen smält bort drivorna. Vi har varit ute på en tvådagarsmanöver nu. Vi gick härifrån i går morgon och kom tillbaka i eftermiddag. Det blev dåligt med sömnen i natt. Det var att gå vakt vid stridsställningarna. Och så fick vi ge oss ut och riva tältet kl.4. I dag är det nog bäst att jag lägger mig och sover ifatt en del. Hjärtliga hälsningar till er alla
Folke

Söndag den 10/3 1940

Kära syster

Tack för brevet som jag fick i kväll. Det var roligt att tofflorna föll mamma i smaken. Jag var rädd att sömmarna skulle vara för hårda för hennes fötter men du får väl trampa till dem om så skulle vara. Det var gräsligt vad ni har yrväder ofta där hemma. Jag har inte sett något ordentligt yrväder i år och det mår jag nog lika bra för. Skotta snö är ju inte något nöje precis. Ja nu är det snart Påsk. Ännu vet jag inte om vi får komma hem och äta påskägg men det går rykten att vi skall resa denna veckan. För min del tvivlar jag än så länge. Skulle vi få stanna får ni väl skicka några ägg i matlådan, kokta eller okokta, vilket som går bäst. Här finns inte några höns. Det kanske är för kallt för dem eller vad det kan vara för orsak. Det går många olika rykten här. Bl.a. att depån skall få åka hem den 17, att årsklasserna 26-29 är inkallade m.m. Om det är sant så talar väl vicepluggen om det när han skriver men det kanske är strängare censur på breven som kommer hit. Ni undrade i förra brevet om ni skulle ändra mitt nr på tidningen och det får ni göra som ni vill. Det är visst lite lättare för dem när de skall sortera posten med identitetsnumret. Nu måste jag nog sluta för när inte du kan skriva arket fullt som inte skriver oftare så skall jag väl inte göra det heller som skriver så många, minst 20 st sedan jag kom hit.

Hälsningar till alla

Folke

Tranemad den 10/3 1940

Kära Folke!

Tack för brev som vi fick i förrgår vari vi ser att Du som väl är har helsan o tar dagen

som den kommer. Vi tycker allt att Du nu varit borta så länge att det kan vara nog för denna gång. Vi önska alla ha Dig hemma. Åke har varit hemm i natt å nu är han, Greta o Evert till V. Näs. Vi har ej plogat nog i vinter så det går ej att åka bil mer än till Sandfällan. Där får Everts bil stå medan han är här. Adressen till Sven är Stensjön å inte Långstorp

som Du skämtsamt skrev om. Igår sände mamma en ask till Dig, hoppas dess innehåll kommer att smaka oaktadt det ej är någon vi äta med. Hönsen har alldeles slutat att värpa. Till veckan har de ämnat skicka litet snask bl.a. Stina T. vill vara med. Har Du mottagit något från skolfröknar, de ha talat om att sända något? Som du kanske sett i tidningen har Erik i Foglehult fått sluta sitt jordeliv o ska visst begravas nästa söndag, så någon härifrån blir väl bjuden. Vi har församlingsvecka fredag kl 3, lördag kl 5 o söndag kl 3 vid Höreda med bussar från Björka skola, Kulla, Ingarp o Värne med 75 öres avgift, lika för alla, eventuell förlust får kåren vidkännas Vi har tänkt att Du skulle behöva några penningar till Dig, men när Du nu sänder skor till mamma förstår vi att Du ej är alldeles black. Skorna är ju mycket varma. går de ej är på foten vakar Tuss över att kisse ej närmar sig dem. Idag är här strålande solsken med dagsmeja, men i tisdags var det så dåligt väder att vi ej var till skogen o det vill ju ej säga litet.

Alls våra hjertliga helsningar till Dig. Din fader

Västra Näs den 13 mars 1940

Käre broder!

Tack för brevet som jag fick i förrgår. Jag tänkte att jag skulle vänta med att svara tills jag hade nyheter att tala om men de låter vänta på sig. Som du nog förstår så går Sven och väntar på att bli va pappa. Sven ringde efter mig i går morron, för han hade skickat av sin Karin på natten till Eksjö lasarett. Mamma var åt stan igår så hon gick och tog fatt på Evert så han var med mig hit i går kväll. I kväll hade han inte kunnat köra hit med sin lilla bil för det har hävt ner så mycke snö så stövelskaften räcker inte till när man ska gå ut. Det enda jag varit ute idag är att jag varit och mjölkat ett par gånger men då har jag haft Svens gummistövlar på mig. I kväll hann jag inte mjölka mer än en ko förrn Sven körde in mig till att höra på fältposthälsningarna men din ljuva stämma får vi visst inte höra i radio men vi hoppas du snart får komma hem nu när det har blivit fred i Finland. Idag har jag varit upp och talat i telefon. Sven skulle lära mig hur jag skulle svara om han inte var i närheten om Doktorn ringde. Vi ringde upp Björka och det var Greta som svarade. När Sven hörde det räckte han mig luren men jag kunde inte många ord säga för jag bara skrattade. Men Greta hörde vem det var ändå. De hade lika bra yrväder där med sa hon så pappa o Nils var inte åt skogen och de var ju närapå bra för manna slapp att vara ensam. Märta gick hem till Linneryd i måndags och skulle komma tillbaka i dag men hon har nog inte torts ge sig ut. Erik vill gärna att hon ska va hemma i Tranemad på onsdagskvällarna för då får han ju vara lite längre hemma. I måndags var han hemma med sin grupp och drack kaffe igen. De var 8 st. som var inne. Den ene av dem har varit med alla tre gångerna så han ville betala kaffet för han tyckte det var för mycke att bli bjuden på jämt. På eftermiddagen var jag efter posten. Då kom det två militärer som var på orientering och ville ha lite vatten o de hade frågat om de inga pojkar var hemma. Det var Yngve i Svartarp och efter beskrivningen på den andre var det nog Paul Ljunggren. Han hade frågat efter mig så därför förstår jag att det var någon bekant. Mamma bjöd dem på kaffe. Ja nu är det bäst jag slutar brevet för klockan är snart 10, och jag ska upp kl. halv 6 och mjölka, annars kanske jag försover mig men då får väl Sven rycka i mig. Godnatt med dig. Sven hälsar dig. Kära hälsningar även från mig Greta

Prästhholm den 14/3 1940
Käre pappa m.fl.

Tack för brevet som jag fick idag, paketet kommer nog i morgon så jag får väl tacka för det i förväg. Att det faller mig i smaken behöver ni inte tvivla på. Nu tror jag inte att ni skall skicka flera paketer hit för det är inte att lita på när vi åker härifrån. Det kan bli vilken dag som helst nu när det är fred i Finland. Påskäggen äter jag när jag kommer hem. Blir det inte innan påsk så dröjer det nog inte många dagar efter skulle jag tro. Det högre befälet gillar inte fredsslutet precis, men det var nog tur för oss, annars vet ingen när vi kommit hem. Det har gått rykten om avlösning men de var troligen grundlösa som så många andra. Jag fick ett paket från fröken Spolén i förra veckan och borde väl skriva och tacka men dels faller det sig lite svårt som ni nog förstår och så vet jag inte om hon är hemma. Skolorna är stängda på grund av bränslebrist har jag hört, så jag får be er tacka så länge om ni träffar den "gamla lärarinnan" Hurdant var vädret i tisdags egentligen när ni kunde stanna hemma ifrån skogen? Här är det solsken varenda dag, dagsmejan har inte börjat ta än, annars är nog dagarna lika långa här som hemma nu. Det är ljust från 6 till 18. I natt har vi legat i tält för sista gången häruppe hoppas jag. Det var 25 grader kallt i går kväll men med de där nya tältkaminerna går det att hålla kölden ute rätt bra. Jag sov som en stock hela tiden.

Ja nu är det tomt i skallen igen!
Hjärtliga hälsningar
Folke

Björka lördagkväll

Den Svartel!

Hallå, hallå, det är Björka som talar: Vädret i dag har varit härligt med ymnigt snöfall. Det börjar alltmer o mer bliva julkortslikt med snötyngda granar, vitklädda gårdesgårdar, uppskottade vägar o höga höga drivor. Så nu är det inga lögn att julen varar till påska. Du har väl hört att Selma är dö. Är du lika slö o på dåligt humör än? Men det är ju både synd o skam att en så vacker pojk som du skulle bli så gla i fruntimmera där oppe när du hade så fina erbjudande här nere. Men du har måst undgå någon särskild förändring för här gick du så frånvarande om en sen var aldrig så nära. Men det är hut vad månskensnätter o norrsken o solsken på dagen kan ställa till. Ja det är vådligt vad det är uppochnevänt på allting men fred blidde det ändå. Du må tro att jag nu är gla. Varför förstår du nog. Så var det frågan om ett renat samvete, vad det beträffar är det inte nerfläckt. Men hur det är med snön utanför Eder förläggning är en senare fråga. Det är nog tur att det då och då blir ett allmänt snöfall. Men att du skulle ligga så hårt är mest synd. Vore det den tiden så hönsen fällde skulle jag plocka upp lite fjär o skicka opp. Men försök o var tålig, den tid kan nog komma att också du får ligga på ejderdun. Så föralldel skulle du någon gång mer besöka 4 kompaniet så hälsa så rysligt mycke, helst om du ser någon krullhårad. Ja nu är papperet slut så nu får jag väl sluta för denna gång. Det var Selma Lagerlöf som dött.

Högaktningsfullt Greta

(Beda fortsätter)

Beda är så rasande för att du sa brödkaka var oätbar. Nu har vi fått lite kaffe. Rätt så bra med doppebröd, många lättätta. Nisse gäspar vill att vi ska gå hem. Hej! Jag är nu i Björka och hälsa på, fast det är ingen hemma av herrskapet mer än Berit.

Hälsningar Stina.

Björka Måndag
Bäste Broder

Nu skulle jag fortsätta att skriva några rader till dig men Greta har ju talat, om både nytt och nattagammalt, men jag kan ju tala om att jag var åt Höreda i lördags på församlingsvecka, och i går var vi på begravning i Fogelhult. Du har kusinen Erik dött. Det var mor o far o Åke o Beda som var där, de andra här hade förhinder. Ja kan tala om att "näsabonnen" har blivit pappa. De fick en flicka i fredags kväll så Greta är i Näs nu. Idag är far hemma och skaffar ved. Han har fått söved i Eksjöholm i mossen vid "stenöa". Så han skall åka sjön hem med det. Du ska se att det går bra att gå i skogen, snö så långt man är kluven, så det går åt att sparka som du vet. Ja nu så kommer du väl snart hem igen men till påsk hinner I väl inte, å det kanske är lika bra det för hönsen värper inte så det är ont om ägg. Nu har solen hunnit upp så nu törs jag gå ut. I går var det 27 grader. Hälsningar Nils.

Många kära hälsningar från Beda. Berit.

Åke har börjat på ett brev men det blir visst inte färdigt. Som du förstår hade vi inbrottstjuvar här i går när vi var borta. Du måste snart komma hem och hålla efter dom.

Eksjö den 18/3 1940

Käre Folke

Tack för brevet. Jag fick det i fredags. Jag har inte hunnit att skriva sedan. Men tänkte försöka nu, att få ihop några rader. Vi har haft rätt brått med snöskottning. Hela 4 depån är ute och kör-och skottar. Till och med att de körde ut oss i Sjöängen att skotta upp en väg mot dubbeleken. Men det blev inte så mycket gjort. Det blev ingen fart på pojkarna den dagen. Jag hoppas att du mår bra däruppe och du kommer väl snart hem nu när kriget är slut. Jag hörde i radio i lördags kväll att de skulle reducera trupperna i övre Norrland med hemtransport i början på april om läget tillåter. Och jag tror att vi får resa hem innan. Men inte innan påsk. De får loven ha några snöskottare kvar. Jag tänkte resa till Stockholm idag men var rädd att det blev sviter efter det. Det skulle hämtas 25 lastbilar där och det togs ut förare till dessa. Men jag var rädd att jag fick följa bilen sedan också. De skall visst till Gotland sedan

Jag hade permis i går och var hemma och hjälpte Märta med litet av varje för de var på begravning i går. Greta är i Näs för det har ju blivit en flicka till i släkten. Mycket snö är det hemåt till, de har plogat och gjort vägen bra, men så kommer det en halv meter snö igen och så är det ogjort. Kan du tänka dig vi har en riktig tur här.

Pionjärerna har blivit uttagna till stallvakt med början i lördags så vi får väl gå till och med påskafton. Såvida det inte har blivit "muck" innan.

Du undrade hur många skidor jag klarat att bryta, än så länge är det noll. Men de är så tunga så jag har god lust att göra dem kortare. Jag har lyckats att köra till mig märket nu. Men man får ju betala det med 2,25. Det tycker jag är bra dyrt när man slitit sig till det på tiden 3,3.40. Mycket god tid tycker du väl som kört nästan på silvertid.

Ja nu börjar klockan närma sig tolv och det blir väl uppställning med snöskyfflar igen. Men jag tänker på nu hur du skall svara på mitt brev. Jag menar med adressen. Ifall jag nu får permis över påsk. Du kan ju adressera det hem för då får jag det väl antingen jag är hemma eller här. Skratta inte för mycket åt kråke-fötterna när du läser. Må gott och en Glad Påsk. Det som tillhör påskägg är väl inte värt att önska dig däruppe.

Många hälsningar Erik.

Tranemad den 18/3 1940

Kära Folke

Blott några rader. Vi vänta brev från Dig o får nog i dag hoppas vi. Greta, Nils o Erik har ju fått brev i veckan så vi får ju spörja Dig rätt ofta som väl är. Vi hade hoppats Du skulle komma hem till Påsk men om Du skall vara kvar skickar vi några ägg i dag. Hoppas de i oskadat skick hinner fram. Vi vågar ej koka dem här, de kan bli giftiga tills de kommer. I går var mor, jag, Nils, Beda o Åke på begravning i Foglehult. Några mer ville ej följa med. Greta hade bestämt men ändrade sig då Evert kommit till Näs i lördags.

Karin har fått en flicka o är efter omständigheterna rätt bra, alltså är Du nu farbror till sex flickor. Nu har det blivit ytterligare snö så det är nästan omöjligt att hugga i skogen. Det är ju mest vedhuggning vilket ju kommer att räcka hela sommaren å Eksjöholm. Så nu vet Du hur det är. Veden tar slut här o så fick jag se några torra tallar på andra sidan sjön vid Toskeppan, skrev o frågade om jag fick ta dem vilket ju gick. Priset blir visst beroende på hur mycket vi kommer att hugga åt honom. Jag skall idag försöka lägga ihop ett lass fast det blir besvärligt i den myckna snön. Nu hinner jag visst inte rita mer denna gång. Mamma vill jag skall äta. Sedan skall hon gå till stan. Märta får ha arbetet både inne å ute. I går var ju Erik hemma o var behjelpig. Allas våra hjertliga helsningar till Dig. Skriv snart.

Din fader

vi fick ej med så många kakor för viktens skull. dom får du en annan gång. hoppas du snart kommer hem. nu har du varit nog länge mor

Prästhalm den 19/3 1940

Kära syster

Tack för brevet jag fick i söndags. Det kom brev från pappa och ett paket på samma gång, så Sven ska ha tack för det som han skickat med. Jag blir så bortskämd nu så ingen vet hur det går när jag kommer hem. Hur länge skall det hålla på med yrväder där hemma. Jag hade nog tur som blev skickad hit upp för här har det inte kommit mer än en 15 cm snö sedan vi kom hit. I går var vi ute på en femmila marsch. Vi var ända ute på Bottniska viken och åkte. Gubbarna var rätt arga när de kom hem. Det blev lite för ansträngande för dem. Ja nu är jag nog snart hemma igen. Påsk får vi ju fira här men finare folk bruka ju resa till fjällen och fira den. Sköt om näsabonden väl nu när du fått ett så ansvarsfullt uppdrag och skriv så fort som möjligt och tala om nyheten. Nu skall jag skriva ett brev till pappa med i kväll.

Många hälsningar till Näs.

Folke

Prästhalm den 19/3 1940

Käre pappa

Tack för paket och brev som jag fick i söndags. Ni plockar om alldeles för mycke. Hälsa och tacka Nils och Åke så länge. Jag får väl skriva till dem nu under påskhelgdagarna för då får jag nog gott om tid. Det är för många helgdagar i år med men bara de är över tänker jag att det inte dröjer så länge innan vi får åka hem. Det är så man knappast kan tro att det är sant efter alla rykten och prat som gått här. Hade jag bara vetat om lite i förväg så skulle ni fått skicka upp intyg att jag behövdes som skogsarbetare så hade jag nog kommit hem innan påsk. Det var rätt många som fick resa i söndags. Hur det skall gå och börja arbeta när jag kommer hem tors jag inte tänka på. Det finns inget skinn kvar i händerna. Jag kan inte ens hålla i skidstavarna utan att få blåsor men jag får väl ta det så vackert i början. Nu har vi det

riktigt bra här. Det är nästan inga övningar. I går hade vi visserligen en fem milsmarsch men det var för att "Kalle" var arg. Det var en från vårt kompani som var hos honom och frågade om vi kunde komma hem till påsk och yttrade att det liknade på övningarna som det snart skulle vara slut. Men då blev Kalle rasande och så fick vi marschen. Det var ju väl att Alvar har kommit hem och är kry. Jag hoppas att även ni andra mår bra.

Hjärtliga hälsningar

Folke

Prästhalm den 22/3 1940

Käre pappa o mamma.

Tack för brevet jag fick i går. Det kom brev både från Nils och Erik på samma gång så jag hade nästan att göra hela kvällen med brevläsning. Erik kommer väl snart hem nu. Vi får inte räkna med att komma hem innan den femtonde april har det kommit order på. Det kan ju bli för det är inte omöjligt för de där ordena ändras rätt ofta här uppe. Men det betyder ingenting för till den femtonde är ju bara tre veckor kvar och de går snart. Det är bara bra förresten så hinner snön smälta undan till vi kommer hem. Några oväder är vi inte vana vid här, det kommer lite snö ibland men ingenting att tala om. Om måndag skall Gunnar Bergman och jag åka och hälsa på Bengt B. Han ligger vid vår närmaste järnvägsstation som heter Niemisel. I morgon påskafton skall vi ut på någon slags tävlan mellan plutonerna på båt. Det skall vara spårning och slalomåkning. Det vore ju för mycket begärt att vara helt fria. Ja nu har jag inte mer att skriva den här gången.

En glad fortsättning på påsken och snöa för all del inte inne. Hjärtliga hälsningar
Folke

Tranemad den 23/3 1940

Käre Folke

Blott några rader med tack för brev som vi mottagit från Dig o tidningen som vi fick i går. Blir även Du lika krokig när Du får packningen på ryggen. Åke fyllde i går 19 år o blev av Märta gratulerad med tårta vilken kom väl till pass då även Ernst Alma o fam. Nils kom hitåkande. Så kom även Sven Greta o Evert men de kunde ej åka längre än till sandfällan. Greta är fortfarande hos Sven så Evert åker dit istället för hit om lördagarna naturligtvis. Sven undrar om

Du kunde köpa ett par skor till, sådana som mamma fick, sanna storlek eller något större. Det var nog illa att vi ej skickat något intyg då det har lyckats då hade Du ju varit hemma till helgen, men vi hoppas det i alla fall ej dröjer så många dagar tills Du kommer hem.

Det kom ett brev till Dig i förrgår som Du själv skrivit adr på. Det måste vi naturligt se inuti o fann även Dig däri. Sedan har vi nästan räknat ut hur det därmed förhåller sig. Mamma skall nu som vanligt gå till stan o höra vad vår gödda kalv inbringar. Vi slaktade i förrgår å skickat som vanligt med "Kalle". Undrar om vi skall skicka någon ask men han kanske blir efter?

Allas våra hjärtliga hälsningar till Dig.

Skriv snart! Kom snart!

Din fader.

Tranemad den 25 mars -40

Käre Broder.

Du skall komma hem och valla dina skidor säger Evert. I torsdags var Kalle i Dammen och slaktade kalven efter Prinsessa som vägde 44 kg. men pappa är missbelåten för han fick inte mer än 1,50 pr kg vilket han tyckte var för lite men Kalle tjänade så mycket mer förstås. I kväll skall jag på kretsmöte på templarsalen för vilket Hultarna svarar för programmet. Nu luktar det kaffe så jag hinner inte skriva mer för klockan 4 skall jag åka till Björka och byta om kläder. Därifrån får jag åka med Ernst till stan där mötet börjar klockan 6.

Hälsningar Åke

FÖR TJYVEN VI HAR JU VUNNIT 500 (femhundra) KRONOR PÅ Alvaralotten. Det blir 40 kronor på varje.

Mamma säger att det kommer inte an på postgången att inte Greta svarade på brevet i lördags kväll utan det var en annan orsak. En förstår allt säger hon. Nu kommer Greta med lögner.

Det är inga lögner. Jag skriver att jag kunde skrivit i lördags lika väl som idag förstår du nog för Evert är ju med här med. Men han kommer sig inte för att hålla om henne här

Åke.

Käre Folke!

Tack för brevet som jag fick i lördags. Jag tänkte skriva på kvällen till dig men så går inte posten från Näs på söndagarna. I dag är vi hemma ett slag. Sven stannade i stan hos Karin och Evert och jag fortsatte hem ett slag. Evert har firat hela påsken i Näs. Han får vara skjutspojke med sin bil. I fredags var vi hemma och i lördags var han med Sven och torgade. Har påskäggen kommit fram så du har fått äta upp dem. Jag skulle farit hem förra lördan och varit med på begravningen i Foglehult men det blev ju ett sånt rysligt väder så Evert såg sig inte god till att följa med mig. Hit har jag kommit så han men hem får jag väl gå. Men på söndagen blev det ju vackert väder så de var och plogade väg så han kunde åka hem med. Sven ville gärna skicka påskägg till dig så han skickade en kull med Evert men då hade de redan skickat. Sven ringde till Björka att de fick hämta dem i Björksätra, men de fick dem. Vi vänta på att Karin ska komma hem nu. Doktorn lovade hon skulle få komma hem till påsk men så fick hon lite feber. I tisdags var Sven och köpte en säng åt lillan så nu står hon bäddad och vänta på henne. Du skrev att jag skulle sköta om Näsabonnen väl men det bryr jag mig inte om. Lite gröt får han ju om kvällarna och lite annan mat vid de andra målen på dagen med förresten men som du vet är jag inte så kunnig i matlagning. I påsk har vi haft det lite festligt vid kaffet. Evert tyckte visst inte jag hade bakat nog med fina kakor så han hade köpt både rulltårta och spegla m.fl. kakor i lördags. Åke tog halva arket så nu får jag inte rum med mer så nu får jag sluta.

Hälsningar Greta.

Prästhalm den 27/3 1940

Kära pappa och mamma

Tack för brevet jag fick igår kväll. I dag har jag gott om tid och skulle försöka rita till några rader, jag har nämligen stigit lite i graderna, har blivit gruppchefs stf. och är vaktchef idag. Ja nu är påsken slut. Den har gått mycke bättre än jag vågat drömma om. Det kanske mest beror på att det varit så vackert väder här. På nätterna har det varit rätt kallt, över 30 grader igår men dagarna har varit så mycke varmare. Jag skall

försöka få tag i ett par tofflor till Sven eller till Karin skall det väl vara egentligen, men det är inte säkert att det går. Det bor en agent här i byn som brukar åka till marknaderna och köpa upp tofflor av lapparna men de brukar ta slut rätt fort, så det vill till att passa på när han kommit hem. Det skall bli en kårövning här som börjar på fredag och håller på till tisdag så det blir väl att ligga i tält i fyra nätter och det går bra bara det inte blir för kallt. Det är mest synd om hästarna som skall dra de där tunga slädarna hur djup snön än är, men så är de sjuka också. Det finns en del kompanier som bara har två eller tre friska hästar att köra med. Någon matlåda tror jag inte ni skall skicka till mig. Efter kårövningen kan vi få resa vilken dag som helst, man vet ju inte.

Jag har hört att 3 depåkomp. fick åka hem för åtta dagar sedan. Nästa gång blir det väl Eriks tur och sen kommer jag.

Hjärtliga hälsningar
Folke

Eksjö den 29/3 1940

Käre Broder

Tack för brevet Märta fick och tack för påskkortet. Det fick vi i går. Jag hoppas att du mår bra och snart kommer hem. Jag har varit hemma 6 dagar över påsk. Som du minns skrev jag om stallvakt i förra brevet. Jag fick den ifrån onsdags kl. 18 till torsdag samma tid. Det var ju bra på ett vis. Men de flesta reste hem på onsdagskvällen. Så jag var rätt vid misshumör. Min kamrat var inne hos löjtnanten och fick onsdagen efter påsk också för han hade så långt att resa. Jag tog mod till mig och stegade in och begärde få en dag påökt på tjänstledigheten. Det blev ju om och men och vad för skäl jag hade. Jag sade då att jag fick loven att skaffa ved. Och det gick bra. Det blev knappt något med vedskaffningen för i tisdags var det sådant snö och yrväder så vi hade att göra med vägen. Jag var i Björka och fick Nils och Ernsta s hästar och en snöplog med mig. Pappa var på Björkholmen och skottade. Det var drivor nästan lika höga som jag.

Kan du tänka dig nu blir det "muck"

här. Det är nästan så man tror att det inte är sant. Men nu är knallpåken inlämnad och alla verktyg och snöskyfflar. Vi har inte mycket att lämna in till. På en timma ginge det nog men vi får ligga här tills i morgon lördag i alla fall. Men det gör ingenting. Det går ju snart de här timmarna. Och nu hoppas jag att du får komma hem rätt snart nu när depån är hempermitterad för jag vet inte om vi får böckerna. Du ska se vilket jubel det är här. De hoppar och skuttar och super. Jag såg en som satt på en holk och spydde i den andra. Jag tror till och med att han höll på att bada i en utav holkarna. -- Nu har vi varit ute och piskat filt och kappa och så skall vi ha allt färdigt till inlämning utom byxor, kavaj, mössa och sängkläder. Ja, det är ett slit o släp men det skall bli lustigt att få börja arbeta igen efter tre månaders semester.

Nu har sommarrekryt-reserv inryckt. Det är roligt att se dessa ta sina första steg under kommando.

Det gick fort med Svens svärfar. Vi skall väl tro att inte Karin tar det så hårt för då kanske hon får stanna längre därinne. Likaså är Olle Rickards flicka död. Hon dog i lunginflammation. Hon var inte mer än 5 månader. Det var ju fint att vi vann 500. Vi får ju 40 kr 45 öre på var. Jag sa till Alvar att han kunde gott komma med en sådan vinst var månad. Ja nu börjar det ta slut i skallen och stim och stoj runt omkring så det går inte att samla tankarna och får väl sluta för denna gång att skriva och du vet ju vad min adress blir efter detta. Men jag hoppas att du snart är hemma.

Hej så långt! Erik

Lugnet den 29/3 1940

Heja 61-an

Tack för brevet jag fick igår, åtta dar sen. Jag har blivit en slö brevskrivare hur det är fatt vet jag inte. Jag tänkte jag skulle skriva i onsdags men hade dagen innan varit och tröskat hos Johan i Mossäng och blivit så förkyld så jag låg hela dagen.

Vardagarna blir det ju inget skrivet för vi har rätt så bråttom i skogen nu så Du skulle vatt hemma med. Vi hålls nu hos S Carlsén och hugger timmer. Det är bestämt ändå värre att gå i skogen nu sen det varit blitt. Skaren är sådan så han varken bär eller brister. Du vet ju hur svårt det är att gå då. Vi har ännu inte barkat något vidare. Jag barkade i torsdags, jag kände mig inte riktigt kry så jag gick och barkade där hemmavid.

Jag hoppas att Du mår bra och är vid god vigör. Här hemma är vi vid god hälsa allesammans nu. Idag är Alvar och Evert på "Gåren" och fiskar. Jag har varit hos dem och sett efter om de har fått något. Men ack nej, inte ett liv, ett litet fäll var det enda de sett. Nils är i Havik idag och fiskar. Det spörs om han har bättre tur. Jag har tänkt att jag skulle gå och fiska på påskafton om jag får tag i mört. Det skulle bli i Linneryd i så fall.

Helmer kommer väl hem om onsdag på tjänstledigt och Du dröjer ju ända till den 15 april men så blir det väl inte så lång tid Du har kvar när Du kommer tillbaka, för denna gång.

Det var ju bröllop i byn i går. Ingrid och Gunnar gifte sig. Det var ju några stycken och såg brudparet. Märta och jag tänkte oss till att gå men vi tyckte det var för kallt och för dåliga vägar. Ute idag är strålande solsken men det blåser lite kallt. Jag sitter nu och tänker på att sticka iväg till fiskarna ett slag och se vad de säger. Jag får väl se om det rinner till i skallen så jag kan skriva arket fullt när jag kommer tillbaka.

Ja nu har jag varit åt sjön ett slag igen. Jag har då fått se det fälla rätt bra på en krok. Det var väl en liten gädda som drog mörten i stjärten fyra gånger i rad i rad men de fick inte upp henne. Men sen blev det ett fäll som hette duga. Reven gick som ett streck och Alvar hann ej nysta av så fort och rätt som det var hakade reven upp i spetan. Å nu då, sa Alvar och drog och fick upp en bit på ett kilo ungefär. Sen var det slut för dagen från gäddfisket!

Jag och Stina har varit och vittjat mörtstugorna.

Det var 12 i Din och 11 i Alvars. Så det blir till ett utsätt. Påskafton skall Alvar Nils och Evert till Näs och fiska och jag har tänkt gå till Linneryd så vi skriver väl och talar om hur fiskafänget går. Nu skall vi gå upp och höra nyheter och mjölka så nu får det väl vara slut för denna gång. De ville visst skicka något däruppe i detta brevet.

Hjärtliga hälsningar Märta och Erik

PS Det var en tia de ville skicka med. Vi rekar brevet så går det säkert fram. Skriv när Du vill ha mer. DS

Tranemad den 30/3 40

Kära Folke!

Tack för brev som vi mottagit, vi har ingen anledning klaga att Du är trög att skriva. Vi hade ju beräknat Du skulle kommit hem de närmaste dagarna därför har vi ej skickat någon ask, men då Du tror att Ni ej kommer före den 15 April skickar vi i dag en ask, om vi skall skicka något ytterligare ville vi Du skulle skriva om sedan Du fått detta brev. Mamma säger att brödkakan är inte riktigt färsk men hon hoppas den går

å äta i alla fall. Erik skulle få komma hem idag om det blir blå sedel eller något annat kunde han ej säga då han var hemma i förrgår, så sedan blir det plats för Eder att avrusta på regementet. Hoppas det ej dröjer för länge.

August i Udden har slutat sina dagar o skall visst begravas i morron 8 dar då vi antagligen även blir bjudna. Greta är fortfarande hos Sven, om Karin är hemkommen har vi ej fått veta än.

Intet vidare nytt utom (att) snön är fortfarande besvärlig. Vi har i veckan plogat ytterligare en gång till sandfällan så nu är vägen som ett dike.

våra hjertliga helsningar Din fader

Björka siste mars 1940

Hejsan svenske soldat!

Ja nu som sagt återkommer jag igen, men sorgligt nog är det kanske sista gången, för eftersom jag hört går du i väntande dagar att snart återigen trampa hembygdens jord. Det har varit ett stort nöje för mig att på detta vis få skriva o tala om vårt kära Björka med omnejd. Det har också varit med en särskild känsla man ibland gått hit för att läsa brev från Norrland. Men nu är det angående det sista brevet vi ska resornera om där du var så kavat och stor i orden. Vi skall också tala om ordning o vedergällning och allt vad det var o så naturligtvis om fruntimmer. Lite har man ju förstått och läst sig till mellan raderna i dina brev men att du var så vådlig kunde väl ingen tro. Jag suckar och säger som de gamla, 11 vad mån det bliva av sådan ungdom?" Här ett litet exempel på förr och nu. I en vacker smålandsbygd nånstans i mellersta, bodde en lång stilig mörk för att inte säga svart yngling med sina föräldrar o syskon. Stugan som låg vackert på en liten höjd inbäddad i snö i vintertid och på sommaren omgiven av rosor och syrener. Det var här den svarte växte upp, den alltid så glade o kække och alltid så full av små barnsliga upptåg o rackartyg, men annars så oskyldig ren o vit som en lilja. Men så på grund av oroligheterna i världen blev han utkallad till beredskapstjänst i övre Norrland. Det blev stor sorg både hemma å i vänkretsen, men alla hoppades att han snart skulle komma hem och att han då var lika oskyldig. Men det blir i vad som framgår en stor besvikelse för oss hemmavarande. Det blev annat av när han kom bland fruntimmer mån- o norrsken. Fruntimmersfrågan som han aldrig här på allvar ägnade sig åt är nu hans hela liv.

Och man befarar att han är som en hök bland hönsen. Visserligen är det ju livets gång att bjuda till på var sitt vis men skottåret är ju för karlakra å någon gång ska få pusta ut, vilket han då inte tänker på. Jag missunnar dig visst inte något fruntimmer och allra minst när man vet dina oerhörda ansträngningar. Men det måste ju vara måtta med allting. Här avvaktas med spänning om du får denna mest svårlösta o viktiga fråga löst för all framtid. Så gillar vi inte såna där undanflynkter son, du tillexempel sa att du vill inte komma hem o gå o hasa ändan i snön. Nej säg som det är att det är för fruntimmeras skull du vill vara där oppe. Sedan kommer nog vedergällningens dag också för en svensk soldat i övre Norrland. Sedan var det om ordning o reda i köket vilket alls inte är något fel med. Inte tror jag du kan skapa någon sådan. Och förresten kommer du hem får man väl bara höra dig sjunga. Men jag längtar ibland opp till fjällernas land. Du kommer väl aldrig att glömma denna härliga tid då fruntimmer o månsken var så överflödigt. Men det kan tyvärr bli för mycke av det goda. Slut för denna gång.

På det vördsammaste Greta

Bäste Broder

Ja som du hör på Greta så är sorgen över för henne nu, hon skriver som en författarinna om dina öden och äventyr. Idag har det börjat att bliva blidväder. Hälsningar Nils

Ja som du hör av Greta har hon blivit mycke värre nu. jag hoppas att du kommer hem snart så allt bliver som förr. Tack för brev.
Många hälsningar från Beda.

Björka den 3 april 1940
Heja 61-an

Tack för brevet som jag fick igår. Du klagar på mig för att jag inte skriver, men Du förstår att jag har så svårt att få ihop några rader som passar ihop något så när. Jag skulle ju försöka en kväll för ett par veckor sedan men så ringde Sven att han fått en flicka. Jag fick låta det halvskrivna brevet vara och istället åka hem och tala om den glada nyheten. Sedan fick jag inte tid att skriva det färdigt. Att jag är alldeles omöjlig att vara ute och springa efter flickor var den största lögn du kunde hitta på för jag har inte varit ute många gånger om kvällarna sedan Ragnar och du åkte till Norrland så jag är nog kvinnohatare i stället för tjusare som du kallar mig sorgligt nog. Kretsmötet var ganska trevligt i det stora hela. Ovanligt mycket damer för det är väl bäst att kalla dem så för en del är ju rätt så till åren. Birgit och Kajsa var där inte men Stina var en stund. Hon var visst trött så hon gick hem lite tidigare. Du skriver om att vi retat några flickor men jag hoppas att du kan klara upp det åt mig när du kommer hem. Det var ju roligt att du kommer hem snart. Det blir väl på söndagen ni kommer till Eksjö för det tar väl ungefär 2 dagar att resa hem. Ja nu har jag visst inte mer att skriva om. Vi får väl talas vid riktigt nu när du kommer, för jag hoppas det är sanning. Hälsningar Åke.

Björka måndag kväll kl. 18.30 (avstämplat den 6/2) Bäste Broder Tack för brevet som vi fick igår. Ja denna gången skulle jag börja o skriva några kråkfötter. för sedan skulle Greta sätta igång sin språklåda å då tar arket snart slut som sist. Här mår vi bra men det är litet för kallt. Jag har börjat jobba nu. Idag har far o jag varit inne på mekan. Vi ska sätta upp ett par väggar där men det räcker inte så länge, sa sedan blir det att börja i skogen. Jag bryr mig inte om Hunnerstad så länge. Ja nu så kommer du väl snart hem igen hoppas vi. Du undrar om Åke är hos ordförarn, ja "bevares väl" det är han visst. Han har sagt att han har börjat på två brev till dig, men de har aldrig blivit färdiga. I lördags var jag hemma ett slag och då provåkte jag dina skidor hem. Du får allt en 25-öring emellan. Igår åkte Åke och jag över skogen hem. Sedan fick vi följa med "mågen" och dra igång kärran. Den hade frusit så han kom inte hem på natten, så han fick ligga över. Han kommer inte längre än till sandfällerna nu sedan det blev snö. Ja nu vill nog Greta börja, hon sa att två sidor minst, så jag slutar med många hälsningar
Nils.

Många kära hälsningar till dig från Beda och Berit.

Om du hinner så skriv snart. Det är så roligt att höra från dig. Må så gott. Tack för brevet.

Hejsan gamla luring!

Ja du, den där jästen är en fin uppfinning annars finge man ju inga tisdagsbullar. Ja nu skulle jag åter igen försöka tömma språklådan på detta papper. Jag får då först be om ursäkt för min feluppfattning angående fjällen. Men nog trodde jag du var som profeten rätt högt kommen och inte nöjde dig med bara smågupp.

Men jag förstår att du fortfarande roar dig på barnavis, vilket jag inte alls skrattar åt. Men det värsta är att du kanske inte i alla avseende är så barnslig. Jag börjar nu

förstå min feluppfattning. Jag skulle naturligtvis skrivit att du åker bland fjällera. Men jag vädjar, hamstra dig ingen där uppe, för smålandsflickorna är inte sämre. Nu följer en liten skildring angående vårt SLUmöte i lördagskväll. Kl. 8 gick Åke och jag härifrån för att direkt handgå till Movänta. Det var en härlig och angenäm promenad genom skogen. Granarna stod vita och tyngda av snö, precis som man ser på julakort. Ja det var så bedårande så det är lögn att i ord beskriva. Och rätt som det var ett stiligt stjärnfall. När vi då var framkomna och fått lite kaffe började ett rikt omväxlande program med dans, allsång, paketauktion, folklekar, gissningstävlan. Paketauktionen gick finfint, inbragte 57 kr. Sedan började då folklekarna o dansen med riktig sväng förstås. Några sittlekar förekom ej, inte ens skumleken. När vi blivit hungriga fick vi ostekaka vilken inte var go. Sedan gick det snart tills vi återigen fick tänka på hemfärden vilken gick med taxi. Så var det sluaremötet ett minne blott.

I morgon ska vi tröska. Idag har jag kokat majs och nu skall jag dricka kaffe o äta Selma kaka. Slut för dagen.

Hälsningar Greta. Kl.22.11

Åke han bara går och dillar om månskenspromenader och stundom sitter han grubblande med nedböjt huvud och pannan lagd i stora veck och med blicken frånvarande. Säkerligen drömmande om att äga en egen liten flamma. Olyckligt kär.

Kvarnström har tappat sin plånbok. Men är upphittad. 1.000 kr. Kvällsnyheter från TT.

Åke säger kaffet var hett.

Saffeluket slapp ner nu. DÄ SA VA ETT ü.

Adina tolkade med spark efter källarna. A ja såat må. Men inte ja Dina flickor på tredje våningen väntar

Hälsningar Åke Selma Bergakaka va dä

Prästhholm den 7/4 1940

Heja broder

Tack ska du ha för brevet. Du skriver ju riktigt bra bara du vill. De andra där hemma är mycket slöare att skriva nu än i början, utom pappa och Greta är jag skyldig ett brev, men det är ingen som vet var hon finns nu för tiden, så hon får väl skriva ett till. Jag kan hälsa från Erik och Ragnar. Vi har varit ute och promenerat hela förmiddagen och pratat om hemresan och hur det blir när vi kommer hem förstas. Det blir visst på dagen den femtonde vi får resa härifrån. Vi kommer alltså till Eksjö på onsdag åtta dar om allt går som beräknat. Vad var det du dillade om att du inte var ute om kvällarna. Du är ju så sömning ibland att du inte orkar gå upp till Beda och Nils och dricka kaffe en gång. Och vad kan hålla dig ute så länge om inte flickor. "Nej du gosse, här lurar du ingen". Jag hoppas att snön är borta i Småland när vi kommer hem. Jag har hört att det blivit blidväder

nu och det är ju inte för snart för ni har visst haft rikligt med snö i vinter.

Här har det inte fallit någon att tala om sedan vi kom hit. De där väskorna som är hemma i Tranemad, tror du att det går och skicka dem med Evert till Björksätra om lördag kväll så blir det lite närmare för avrustningen skall gå med en sjusärdeles fart påstås det. Mina kläder hämtar jag naturligtvis själv. Ja nu är det bäst jag slutar. Om du raskar på hinner du skriva ännu ett brev till mig.

Hälsa alla vänner och bekanta från Sextiettan.

Prästholm den 10/4 1940

Kära pappa mamma m.fl.

Denna gång är jag ju inte skyldig något brev men ni tyckte väl att det inte var lönt att skriva flera kan jag förstå. När jag skrev förra brevet trodde jag att det skulle bli innan den femtonde vi fick resa härifrån men det blev inget av. Nu när tyskarna börjat bråka är det knappast troligt att vi blir hemförlovade, men resa till Eksjö får vi nog göra som bestämt. Idag har vi buntat skidorna, annars gör vi ingenting om dagarna nu utan går bara och låtar oss. Det värsta är att få tiden att gå när man inget kan göra, men fyra dagar till skall väl snart gå. På tal om tyskarna så är de allt ena riktiga knölar. De bara vill visa sin fredsvilja och sedan skjuta skulden på England. Sverige dröjer det nog innan de vågar sig på. Ja nu har jag inte mer att skriva om. Det här brevet skall ni inte svara på för när svaret kommer ligger jag i en finka på väg hemåt. Blir det någon ändring skriver jag igen.

Hjärtliga hälsningar Folke

Hjärtlig gratulation på födelsedagen, ät inte upp hela tårtan

Tranemad den 10 april 1940

Käre broder

Jag skall nu rita några rader till dig för jag får ju inget brev från dig förrän du fått från mig hörde jag av Åkes brev som han fått idag. Ja det var ju inte gott för dig att veta var jag var men jag kom hem i måndags så jag har ju varit i Näs en hel månad. Sven ville inte gärna att jag skulle fara hem då men Karin ville bli av med mig så det var bäst att försvinna. Hon är ju kry nu och sen kommer visst tant Sofi dit i morron. I lördags var jag barnapia mens Sven och Karin var åt stan och det var inte så gott må du tro. Den lilla Anita skrek nästan hela tiden. I söndags var det begravning i Lundholmen så då var Evert och jag ensamma på Näs och skötte om det där, ja ensamma var vi inte för doktorn med flera var där ute hela dagen.

Du tycker vi har blivit slöa av oss att skriva men vi har inte tyckt det varit lönt för vi har väntat hem dig varje dag. Men hur går det nu? Får ni komma nästa vecka? Det är så ledsamt med alla dessa oroligheter så nu vågar vi knappt hoppas på att få hem dig så snart. När jag skrev förra gången så delade ju Åke papperet med mig och ikväll skall pappa skriva halva arket säger han men för den skull väntar jag på brev från dig i alla fall. skicka väskorna med Evert till Björksätra går nog bra, för han har flyttat ut till Tures idag, bara vägarna blir farbara för nu är de rätt så blaskiga men mycke snö är det ännu här och var. Hälsningar Greta

Käre Folke!

Det var egentligen jag som skulle skrivet förr till Dig, men vi har hoppats att vilken dag som helst få välkomna Dig här, men så upp och nervänd som världen nu är vågar man väl snart inte hoppas på något. Skulle så illa vara att Du ej får komma som Du har tänkt skall Du meddela så fort Du kan. Mamma är ledsen, "om bara Folke vore hemma". Hade tänkt att det ej var lönt att skicka någon ask när det åtgår nästan en hel vecka innan du får den men som sagt, skulle det bli någon ändring får vi sända omedelbart. I morron skall landstormen som var i Nässjö i höstas dit igen. Du måste komma hem och hjälpa oss att hugga ved. Bönderna har blivit ålagda att hugga, Ernst 150, Sigurd 100 o Gunnar 100 m. i Björka vilka vi alla lovat, och obegränsat i Eksjöholm. Hade vi anat det hade vi nog lockat hem Dig förr. Det får väl vara nog pratat denna gång. Klockan slog halv tio o de bäddar på två ställen, därför
- De hjertligaste hälsningar från oss alla till Dig

Din fader

Tranemad den 12/4 1940

Käre Broder.

Jag skall nu försöka rita ihop ett brev till dig. Tack skall du ha för brevet jag fick i lördags. Det är ju åtta dar sen i morron så det är inte underligt att du tycker att jag är slö till att skriva. Men jag tänkte att du kom hem strax efter mig. Jag hoppas att du mår bra däruppe eller var du nu befinner dig. Jag hoppas att du inte är alltför nära gränsen. Du undrade hur det skulle börja gå att arbeta. Men det går riktigt bra. Det blir litet ont i ryggen och fula händer i början, det gör inget för det är civilt arbete. Ja här har hänt mycket sen jag kom hem. Märta har fått en pojk men han har gått ifrån oss igen. Han levde bara några timmar, men det kanske var bäst så. Han kom tre månader för tidigt. Visst skulle det varit roligt att ha en liten pys hemma om kvällarna när jag kommer hem från arbetet, men han var för liten för att leva. Han vägde bara 9 hg. Det som skett kanske är bäst. Märta är rätt kry så jag hoppas att hon snart blir bra igen. Det gick inte att komma upp med bil hit igår. Lindgren blev sittande vid bron i Mossebo hage. Vi visste inte riktigt vad det var först så vi tänkte skjutsa in henne till lasarettet. Jag sprang hem efter en skyffel till att skotta snö med. Då fick jag reda på vad det var. Jag fick cykla till Björka igen och beställa en bil till och en tant. Pappa var i Mossäng och hämtade häst och släde så det gick bra. De är så snälla vid oss här uppe. Så jag är så glad för att vi bosatte oss här.

Ja igår kväll fick jag inryckningsorder igen. Jag har varit inne och begärt uppskov tills vidare. Jag hade med mig ett intyg från "Syster Sara" som hon hette, tanten . Det gick fint. De var så snälla och vänliga gubbarna på kansliet i dag så de var sig inte alls lika. Nu kommer det an på hur många dagar jag får stanna hemma. Det blir nog ett avgörande av kriget nu tror jag. Men vem som vinner, det är inte gott att veta. Bara nu ryssen kan hålla sig i skinnet så att inte Sverige blir indraget. Vi skall tro att det tar ett snabbt slut i alla fall. Ja nu får jag låta bli att skriva mer om krig och sådant där för denna gången. Utan nu hoppas jag att du snart är hemma så ar jag säker på att jag slipper åka ut.

Märta hälsar till svåger Folke och jag kan hälsa ifrån dem här hemma allihop De mår bra.

Hjärtliga hälsningar från Erik.

Prästhholm den 13/4 1940

Kära syster

Tack för brevet som jag fick för några månader sedan. Det är bäst jag börjar skriva till dig igen annars tar visst breven slut. Om du visste vad jag väntat på brev denna veckan men det var nog mitt eget fel. Jag var nog för hoppfull i det där brevet jag skrev i Sangis. Hur har ni det där hemma nu? Erik har väl fått rycka in igen. Jag har hört att många blivit inkallade igen och det är väl lika där nere som här. Om måndag bär det iväg hemåt, äntligen. Vi får visst inte resa förrän sent på kvällen så vi kommer väl till Eksjö tidigt på torsdag morgon om det tar lika lång tid som när vi åkte hit. Endast en hel dag kvar. Det låter nästan otroligt men det är inte för snart. Igår var det jämt tre månader sedan vi kom hit. Det var allt väl att ingen visste att det skulle bli så länge då, för då hade de nog fått skicka hem ändå flera "snurriga". Nu skriver jag inte mer utan skickar med Smålands Vapen. Där kan ni läsa hur dant vi haft det. Det är en hel del från I komp. som Nils kanske är intresserad av, om han är hemma. Tack för denna gång.

Hjärtliga hälsningar Folke.

Torsdag den 25/4 1940

Heja Tranemad

Ja nu är det att sätta igång och skriva igen. Kl. halv ett i natt kom vi fram till vårt förläggningställe. Det är en by en halv mil norr om Ystad som heter St.Herrestad. Här verkar det vara rätt så trevligt, åtminstone är det bättre än i Norrland. Vi kommer att få bo i ett skolhus. Än så länge är vi i ett sädesmagasin men får flytta om ett par dagar. Det var mycke tröttsammare att åke buss än tåg. Man kan ju inte räta ut på sig en enda gång. Här är vårarbetet i full gång, till och med kvinnfolket är ute och harvar. Det är väl brist på karlar här med. Min adress är troligen densamma. Jag har inte hört någon annan. Brevet kommer ju hit någon gång, om de går till Norrland först vet jag inte. Nu skall jag tvätta mig det kan behövas. Jag skriver väl om en fjorton dar eller sådär om jag inte hör av något hemifrån. Annars mår jag prima. Hej hej.
Många hälsningar Folke

En militärs beskrivning av beredskapen.

Rånedalen 1940 - I12 i beredskap av [Johan Teiffel](#)

Fältregementet I12 mobiliserades vid nyåret 1940 och sändes norrut. Finska vinterkriget pågick. Den svenska armeledningen planerade för försvar i Norrbotten. Bedömningen var att - om Finland inte skulle orka stå emot - den sovjetryska aggressionen skulle utsträckas in över Sveriges gräns.

Fältregementet I12:s tre bataljoner mobiliserades i depåer i Höreda socken, omkring en mil SO Eksjö. Transportberedskap anbefalldes den 9/1 och dagen därpå lämnade huvuddelen av truppen Eksjö.

Att resan gick norrut stod klart, men slutmålet var okänt, även för det högre befälet. För att försvåra fiendlig underrättelsetjänst och onödig meddelsamhet var ortnamnen på alla stationshus övertäckta. Att resan gick mot finska gränsen torde dock inte många av de drygt 1800 soldaterna betvivlat, allraminst sedan den uppsvenska och lätt igenkännliga jämvägs-knutpunkten Krylbo passerats.

Gnistrande kallt

De sanitära anordningarna ombord på tågen var, på grund av omständigheterna, bristfälliga. I övrigt var resan ej så strapatsrik som man kan tro och som det i efterhand hävdats. Många soldater reste visserligen i godsfinkor, men det gick att resa i liggande ställning och alla (utom eldposten) kunde sova gott i den mjuka halm som vagnarna inretts med. Det var värre att resa i tredjeklasskupeerna, där soldaterna var hänvisade till "hårda träbänkar med raka, lika hårda ryggstöd", konstaterade Tore Petri - vid denna tidpunkt löjtnant och 1. batadj vid II. bat.

Några som dock fick vara med om en provande färd var hästskötama, som reste i samma vagnar som hästarna. Deras pälsar, som då resan anträdades var vita, blev under efterhand alltmer brunfärgade av djurens svett. Den doft hästskötama så att

säga impregnerades med, gick ej heller ur i första taget.

Efter en färd, som enligt uppgift varade två och ett halvt dygn (omkring 60 timmar), var de tre bataljonerna framme vid sina urlastningsstationer, Degerselet och Niemisel. Boden hade passerats och man befann sig i Råne älvdal, över 100 mil från Eksjö. Marken var snötäckt och det var gnistrande kallt. Andedräkten frös och dalade till marken som iskristaller. "Kronans uniform och bastanta grå kappa kändes som papperskläder", berättar dåvarande regementsadjutanten Georg Fischer, som minns chocken då han lämnade tåget och den förlamande kylan slog emot honom.

Den för smålänningarna exotiska ortnamnet Niemisel gav för övrigt upphov till missförstånd. När soldaterna först hörde det finskklingande namnet uttalas greps några av dem av stor förfäran. De trodde att de sänts till fronten i Finland! Dessa soldater lugnade sig förmodligen när de upplystes om att de inte skulle skickas ut i krig mot ryssen - i varje fall inte ännu - och att Finska gränsen låg över tio mil bort.

På vakt vid Råne älv

Grupperingsplanen var i sina huvuddrag redan upprättad. De tre I12-bataljonerna skulle försvara en motståndslinje längs Råne Älvs nedre lopp, från Råneå i söder till trakten norr Niemisel i norr.

Trupperna grupperades på båda sidor om älven, med tyngdpunkten förlagd till byarna i trakten: Norra och Södra Prästholm (I bat), Böle (II bat), samt Niemisel och Niemiholm (III bat)¹. Regementschefen och hans stab förlades till Orrbyn². Ordandet av förläggningarna tog två dygn.

Ett oväntat problem visade sig vara stallutrymmena. De var helt enkelt för små för de hästar man haft med sig. Problemet löstes genom att man "sågade upp" dörrar, spiltor och takstolar. Det största problemet var dock förläggningssituationen för manskapet. Några kompanier blev - trots den bistra kylan - av omständigheterna först tvingade att utnyttja tältförläggning. Målet att få in all personal under tak uppfylldes dock efterhand. Varje tänkbart utrymme togs i anspråk. Många Rånedalsbor minns än idag hur horder av "sörlänningar" (soldaterna söderifrån) invaderade deras gårdar, bagarstugor och skolhus. I Råneå centralort uppläts skolan. Folkets hus, Rånegården (dans- och biograflokal). Tallhedens vårdhem, ålderdomshemmet samt frikyrko-lokalema Betel, Fridhem och missionshuset.

I detta sammanhang ska påpekas att Rånedalen inte är en finskspråkig trakt. Här talas svenska. Språkgränsen för det speciella tungomål som kallas tornedalska och som påminner om finska, går längre österut, vid Sangis Älv.

Soldatliv i köld

I12 var ett infanteriregemente med lätt "beväpning och med god rörlighet även i svår terräng. Regimentet bestod av regementsstab (med regementets trossdelar infogade), tre infanteribataljoner och understödsförband. Huvudbeväpningen var mausergevär m/96. Den tunga beväpningen bestod av kulsprutor, 8 cm granatkastare, 8 mm lv-kulsprutor och 37 mm pansarvärnskanoner. Fordonsparken bestod av två bilar; en chefsbil och en bil för polisgruppen. I övrigt var allt hästdraget.

Soldaternas dagliga liv bestod av vakt och patrulltjänstgöring. Skidåkning tränades ett par timmar dagligen. Som exercisfält användes åkrar och andra öppna ytor i älvens dalgång. Sambandet mellan grupperingarna på norra och södra sidan underlättades av att älven var tillfrusen.

Vintern 1939-40 var den första av tre extremt kalla krigsvintrar. Då det var som värst kröp kvicksilvret i termometrarna ner emot minus 47 grader. Soldaternas skodon frös vissa nätter fast i golven (soldaternalärde sig att ha skorna liggande i sängen för att undvika detta) och det var svårt att få en jämn värme i förläggingsutrymmena. De som sov närmast taket kunde ligga i rena bastuvärmen samtidigt som kamraterna i underslafarna skakade av köld.

Man ska dock minnas att minus 47 grader inte var fullt så illa som det låter. Köld i Norrland är lättare att uthärda på grund av den låga luftfuktigheten här. Med andra ord: Visst var kölden plågsam, därom råder inget tvivel, men 47 minusgrader i norra Sverige är lindrigare än motsvarande temperatur på en plats med högre luftfuktighet.

Missförstånden revideras

Under vår forskningsresa, 60 år efteråt, framkom fakta som reviderar några populära missuppfattningar om beredskapen i norr.

Den vanligaste missuppfattningen är kanske att smålänningarna vantrivdes och ansåg Rånedalen vara ett "lapphelvete". Det är av allt att döma en felaktig uppfattning. Tvärtom tycks majoriteten ha funnit sig väl tillrätta. Soldaterna gillade läget, de anpassade sig till trakten och den svåra kölden. De blev - när de vant sig vid livet i vapenrocken - goda soldater. Även den hos flertalet beväringar bristfälliga förmågan att åka skidor övades upp till full belåtenhet.

En annan vanlig missuppfattning är att mängder av smålänningar råkade ut för svåra köldskador, vilka krävde massamputation av fingrar och tår. Sture Ahlstedt, som vid denna tid var fänrik och tjänstgjorde vid 2. bataljon, kan inte minnas något sådant fall. Vanliga förfrysningar -vilka botas med långsam uppvärmning, salvor och bandage - förekom dock. Kerstin Forsberg har en minnesbild av just detta. När hon som 13-åring for förbi femte etappsjukhuset (450 sängar) som inrättats i Råneå, brukade hon vinka till soldaterna där. Flera av dem, minns Kerstin, hade "omlindade" fingrar och öron.

Vad beträffar patienterna här kan även sägas att de togs väl omhand av även av lokalbefolkningen. Råneås husmodersförening bjöd samtliga på kaffe med dopp.

Ortsbefolkningens inställning

Förhållandet lokalbefolkning - sörlänningar var enligt uppgift gott. Vänskapsband knöts och bestod, i vissa fall långt in i våra dagar. Det uppstod med andra ord ingen dominerande känsla av främlingskap mellan norr och söder.

En något annan syn på lokalbefolkningen hade dock dåvarande plutonchefen, e o fänriken Ove Ljung: "Ortsbefolkningens inställning till de småländska soldaterna var norrländskt neutral. Författaren upplevde inga uttryck för tacksamhet från invånarna i Prästholm till förbanden för det skydd för Norrbotten, som dessa med stora personliga uppoffringar bidrog att skapa. Å andra sidan bar man utan klagandet intrång som kompaniet gjorde i deras bostäder och ekonomibygnader."

Sture Ahlstedts kommentar till detta yttrande 60 år senare går ut på att fänriken Ljung hade rätt i sina konstateranden. Ingen av Rånedalsborna var avogt inställd till militären, men de förstod inte "hur nära katastrofens brant de var" och hur viktigt det därför var att det fanns trupper på plats längs gränsen. En annan inställning och öppen hjärtlig tacksamhet mötte regementet under beredskapstjänstgöringen i Skåne. Här uppskattade folk den trygghet som närvaro av egen militär trupp ger. Detta emedan fienden, sett från Skånes horisont fanns på närmre håll, menar

Ahlstedt.

Alltnog: Efter kriget visade det sig (enligt uppgift) att många av I12-arna betraktade tiden i Norrbotten som den bästa delen av sin beredskapstjänstgöring. Fallen av "lappsjuka" var få och drabbade mest inkallade jordbrukare. Dessa hade det svårt emedan de ständigt oroade sig för sin gård, där det tunga slitet med djur och skog i många fall kanske sköttes av hustrun och minderåriga barn.

En stor upplevelse

Att nästan 60 år senare komma till Rånedalen och följda de tre bataljonernas väg är en stor och påtaglig upplevelse. Vi, det vill säga Ann-Marie Törnvall, Tranemad, Karl Wärnberg, Stockholm (yngste son till "Kalle Muck" - bataljonchefen Carl Wärnberg) och undertecknad redaktör, Oskarshamn, färdades under en vacker brittsommar dag i fädrens spår. Vår ciceron, Kerstin Forsberg, visade oss till några av de platser där soldaterna från Kungl. Jönköping-Kalmar regemente verkat och levat. Kerstin startade för ett par år sedan en studiecirkel i ämnet "Råneå under beredskapsåren", och arbetet fortsätter alltjämt ³.

Vi startade från Råneå och körde mot NV längs älvens norra sida. Första anhalten var gården Storbränna. Här bodde 1940 fänriken Ahlstedt tillsammans med sergeanterna Söderberg och Ulfhielm. De disponerade salen i huset. I bagarstugan intill bodde 24 man (en pionjärtropp). I byn Böle strax intill var ytterligare trupp förlagd, bland annat den jägarpluton som Sture Ahlstedt förde befäl över. Plutonen disponerade skolan (nu bygdegård). De flesta hus somutnyttjades som förläggning då står kvar, om än i mer eller mindre ombyggt skick.

Andra anhalten var Melderstein, den vackra herrgårdsbyggnad där ledningen för tredje bataljon höll till. Miljön här är bevarad ungefär såsom den var då, vilket innebär att de officerare som huserade här bör ha trivts - detta var en mer angenäm miljö än bagarstugorna, åtminstone om man ser till den flotta inredningen.

Att komma till Älvens Hus, den före detta skolan i Niemisel, var också en upplevelse. Skolan, den närbelägna gården, bagarstugan och övriga byggnader på platsen var militärförläggning 1940. Såväl skolsalen som bagarstugan inreddes med hastigt hopsnickrade kojplatser.

[En brasklapp är dock på sin plats här: Det har inte gått att få fram helt säkra bevis för att det var just I12-are som förlades här. Ett antagande bör dock kunna göras, med stöd av vad Astrid Nilsson och Ingrid Olsson (mor och dotter, bosatta här då och nu) har att berätta, samt det faktum att skolan låg inom I12:s grupperingsområde. Åtminstone kan en del av truppen här (kanske en trosspluton?) ha tillhört I12.]

¹ Utom 9. komp, som var förlagt tillsammans med regstaben.

² Traktens egna unga män hade sänts till "främsta linjen". De förlades längs gränsälven mot Finland, Torne älv.

³ Kerstin har under sitt forskningsarbete haft kontakt med kamratföreningens Sture Ahlstedt, Kenneth Jägsander och Magnus Ragnarsson. Som tack för sina insatser har hon utsetts till hedersmedlem i föreningen.

[Tillbaks](#)